

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

3^E JAARGANG

WOENSDAG 21 AUGUSTUS 1918

No. 138

**Stoomvaart-Maatschappij
NEDERLAND**
AMSTERDAM.

**Stoomvaart-Maatschappij
ROTTERDAMSCH LLOYD**
ROTTERDAM.

TIJDELIJKE MAILDIENST
JAVA—SAN FRANCISCO vice versa
via
Singapore, Hongkong, Manilla, Nagasaki
en Honolulu.

VRACHTBOOTENDIENST
van Java naar San Francisco vice versa, in
vereniging met de Java-China-Japan Lijn.

JAVA—NEW YORK LIJN.
Geregelde vrachtbootdienst van New York
naar Nederlandsch-Indië vice versa, via
het Panama-Kanaal, in samenwerking
met andere Maatschappijen.

JAVA—BENGALEN LIJN.
Geregelde dienst van Nederlandsch-Indië
naar Rangoon en Calcutta vice versa.

JAVA-CHINA-JAPAN LIJN.
Geregelde stoomvaartdiensten tusschen
Nederlandsch-Indië, China en Japan.

JAVA—PACIFIC LIJN.
(onder Directie der Java—China—Japan
Lijn) maandelijksche dienst tusschen
Nederlandsch-Indië en San Francisco, via
Manilla en Hong-Kong.

F. & W. VAN DAM
Makelaars in Assurantiën
Wijnhaven 63 - Rotterdam

belasten zich met het
plaatsen van
alle Assurantiën,
onverschillig van wel-
ken aard, geene uit-
gezonderd.

**N.V. Furness' Scheepvaart-
en Agentuur Maatschappij**

ROTTERDAM—AMSTERDAM

Telegram-Adres: „FURNESS”
Telefoon Nos. ROTTERDAM 7744 47
" " AMSTERDAM N 5866, N 1267

Reeders, Cargadoors, Expeditieus, Kolen-
handelaren, Stuwadoors, Assurateurs etc.

Speciale afdeling voor het bevrachten
van scheepsloadingen per stoomende en
zeilende ruimte.

AAN- EN VERKOOP VAN SCHEPEN

GEREGELDE LIJNEN VAN EN NAAR:

BALTIMORE (Holl. Amer. Lijn) elke 10 14 dagen
*CARDIFF (en Birmingham District) wekelijks
*MIDDLESBROUGH . . . . . elken Zaterdag
*STOCKTON ON TEES . . . . . elken Zaterdag
*SUNDERLAND . . . . . elken Zaterdag
*ALEXANDRIE . . . . . elke 2 3 weken
CANADA (via Londen) . . . . . elke 10 dagen
AUSTRALIE (via Londen) . . . . . elke 14 dagen
*ZUID-AMERIKA (via Antwerpen) elke 2 3 weken
*MAROKKO (via Antwerpen) . . . . . elke 14 dagen
CUBA (via Liverpool) . . . . . elke 10 dagen

Doorvrachten naar en van alle deelen der wereld.
Levering van Engelsche Stoomkolen en Gaskolen.

* Diensten tijdens den oorlog gestaakt.

Nationale

Levensverzekering-Bank

OPGERICHT 1863

TE

ROTTERDAM

ROTTERDAMSCH BANKVEREENIGING

Rotterdam 's-Gravenhage

Boompjes	Mauritskade
Delfshaven	Bezuidenhout
Feijenoord	Kneuterdijk
Glabshaven	Naaldwijk
Schiedam	Rijswijk
Vlaardingen	Scheveningen

Amsterdam

Rokin

Zaandam

KAPITAAL EN RESERVEN

f 66.000.000,—

NATIONALE BANKVEREENIGING

Hoofddirectie en Centrale
Administratie te Utrecht

Alkmaar, Alphen a. d. R., Amersfoort,
Apeldoorn, Arnhem, Assen, Barneveld,
Bodegraven, Borculo, Boskoop, Den Burg
(Texel), Coevorden, Culemborg, Delft,
Deventer, Doetinchem, Dokkum, Dordrecht,
Drachten, Ede, Franeker, Geldermalsen,
Goes, Gorinchem, Gouda, Groenlo, Gronin-
gen, Haarlem, Harlingen, Heerenveen, Den
Helder, Hengelo (O.), Hoogeveen, Hooge-
zand, Hulst, Katwijk, Leeuwarden, Leiden,
Lochem, Meppel, Middelburg, Nijmegen,
Oostburg, Purmerend, Schagen, Schoon-
hoven, Sliedrecht, Sneek, Stadskanaal,
Terneuzen, Tholen, Tiel, Uithoorn, Utrecht,
Veendam, Veenendaal, Vlissingen, Wilder-
vank, Woerden, IJmuiden, Zeist, Zierikzee,
Zutfen, Zwijndrecht.

KAPITAAL EN RESERVEN

f 7.200.000,—

De aandacht wordt gevestigd op de afgifte
van Binnenlandsche Credietbrieven,
waardoor in ruim 80 plaatsen in Nederland
gelden franco kunnen worden opgenomen.

ZUID-NEDERLANDSCHE HANDELSBANK

Kapitaal f 3.000.000,—

EINDHOVEN - TILBURG - 's-HERTOGENBOSCH
BRED A - MAASTRICHT - SITTARD - VENLO

Belast zich met
de behandeling van alle bankzaken
SAFE DEPOSIT

ROTTERDAMSCH SCHEEPHYPOTHEEK BANK

Wijnhaven 94a

Tel. No. 7846

De Bank geeft uit 5 pCt. PANDBRIEVEN

in stukken van f 5000,—, f 1000,—, f 500,— en f 100,—

De Directeur, Mr. W. C. MEES

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ

GESTORT KAPITAAL f 70.000.000,—

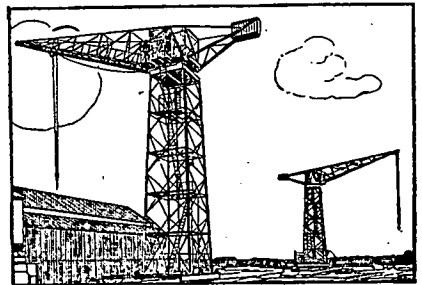
STATUTAIRE RESERVE f 12.760.286,—

Hoofdkantoor: AMSTERDAM - Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in de voornaamste plaatsen van NEDERLANDSCH-INDIË,
in de STRAITS-SETTLEMENTS, in BRITSCH-INDIË en in CHINA.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten,
Incasseeringen en Financieringen, Schriftelijke of Telegrafische Credieten,
Reiscredietbrieven, Deposito's, Rekeningen-Courant,
Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

*Nederlandsche Staalindustrie
Rotterdam
Ijzerbouw - Lijsten - Kranen*

Bank-Associatie

Wertheim & Gompertz 1854 en Credietvereeniging 1855.

GEBR. VAN UDEN

ROTTERDAM - AMSTERDAM - ZAANDAM

Reeders en Cargadoors
Bevrachtingsagenten - Expeditieus
KOOP en VERKOOP VAN SCHEPEN

Telegram-Adres: „VANUDEN”

R. MEES & ZONEN

ANNO 1720

BANKIERS

SCHIEDAM — ROTTERDAM — VLAARDINGEN

Behandeling van alle Bankzaken

ASSURANTIE-MAKELAARS

ROTTERDAM — AMSTERDAM

Bezorging van alle Assurantiën

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

3^E JAARGANG

WOENSDAG 21 AUGUSTUS 1918

No. 138

INHOUD

	Blz.
DE OORLOG EN HET EFFECTENBEDRIJF door v. L—d.	733
Ricardo en de Goudkwestie door G. M. Boissevain	735
De financiële toestand in Italië	736
Pfatina II door Ir. Cl. G. Driessen	737
Tabak in Frankrijk	739
Index-cijfers	740
AANTEKENINGEN:	
Fransch-Nederlandsche handel	740
Het Imperial Mineral Resources Bureau	741
Emissies in Engeland	741
Uitvoer van Brazilië	742
Arbeidersverschaffing in de V. S.	742
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	742
REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGERIED	742
MAANDCIJFERS:	
Productie der Kolenmijnen	743
Nederlandsche Handelsstatistiek	743—746
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	747—754
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

Van de wisselkoersen waren die der Ententelanden zeer vast. Er was hier een buitengewoon flinke vraag naar Ponden en Fransche francs voor Zwitsersche rekening, wat de koersen tot 9,26 en 34,65 deed stijgen. Daarna trad een kleine reactie in. Door een en ander heeft onze Zwitsersche koers het sinds langen tijd niet gekende peil van 47,25 bereikt.

De Centrale deviesen variëerden weinig.

* * *

In verband met de bepalingen der Amerikaansche „Seamen's Act” heeft de Amerikaansche gezant hier te lande tegen 10 Mei 1919 opgezegd het op 19 Januari 1839 tusschen Nederland en de Vereenigde Staten gesloten handelsverdrag en de consulaire conventie van 23 Mei 1878.

DE OORLOG EN HET EFFECTENBEDRIJF.

In verband met den oorlog zijn door de oorlogvoerende staten allerlei maatregelen genomen om de rechten en de handelingsbevoegdheid van de onderdanen van vijandelijke staten te beperken en te bemoeilijken. Onder de dusdanige maatregelen, door de Engelsche regeering genomen, zijn de Trading with Enemy act, van 1914, het instellen van een „grey” en een „black”-list, welke bijzondere gevolgen hebben in het effectenbedrijf. Zooals men weet, wordt bij genoemde wet aan onderdanen verboden handel te drijven met onderdanen van vijandelijke staten en worden aan personen, firma's, vennootschappen, welke op de „grey” en in het bijzonder aan die, welke op de „black”-list zijn geplaatst, door de Engelsche regeering moeilijkheden in den weg gelegd in het overzeesch verkeer. Een der gevolgen van die moeilijkheden is het niet kunnen ontvangen van remises over zee, uit Engeland en Amerika.

Een ander uitvloeisel van de bedoelde maatregel is het trachten te beletten, dat Duitschers — daarop komt het feitelijk op neer — hun fondsen verkoopen in de neutrale landen, o.a. in ons land, en zoo gelden kunnen vrijmaken voor de oorlogsleeningen, voor levensmiddelen, uit het buitenland te betrekken enz. Rechtstreeks kon een verkoop uit Duitschland in de neutrale landen niet belet of verboden worden, doch de Engelsche regeering trachtte die verkoopen tegen te gaan door geen remises voor coupons van fondsen door te laten, tenzij vaststond, dat die coupons afkomstig waren van fondsen, in bona fide Nederlandsch bezit, reeds vóór den oorlog.

Die handelwijze van de Engelsche regeering had tengevolge, dat er een splitsing kwam, en wel in coupons van die stukken, waarvan het Nederlandsch bezit van vóór Augustus 1914 bewezen kon worden en in coupons van die stukken, waarvan dit bewijs niet geleverd kon worden. Het publiek ondervond al heel spoedig de moeilijkheden, in het bijzonder wat betreft zijn Russische fondsen. Zoo ging de handel in de betreffende fondsen zich splitsen in stukken,

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: Mr. G. W. J. Bruins.

WEEKBLAD ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

Secretaris-Redacteur: G. E. Huffnagel.

Secretariaat: Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruijge Plaatweg 37.

Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: Economisch Instituut.

Postcheque en girorekening Rotterdam No. 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 12,—. Buitenland en Koloniën f 14,— per jaar. Losse nummers 30 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.

19 AUGUSTUS 1918.

Hoewel over het algemeen van weinig beteekenis, was deze week de geldmarkt iets minder ruim. De prolongatiekoers verbeterde van 2¼ tot 2½ pCt. en heden kwam — mede onder den invloed van de willigte op de fondsenmarkt — een notering van 3 pCt. tot stand. Privaat-disconto bleef onveranderd 2½ pCt.

* * *

Op Woensdag 21 Augustus stelt de Minister van Financiën de gelegenheid open tot inschrijving op schatkistpromessen en schatkistbiljetten tot een totaalbedrag van ten hoogste 40 millioen gulden.

waarvan het bedoelde bewijs geleverd kon worden, fondsen zijn met verklaring, en in stukken, waarvan dat bewijs niet geleverd kon worden; het spreekt van zelf, dat voor stukken met verklaring — waarvan men de coupons kon innen — meer betaald werd dan voor de stukken zonder verklaring.

Toen rezen twee vragen: welke notering zal gelden, die van de koersen, waartegen obligatiën met verklaring zijn verhandeld of die, waartegen stukken zonder verklaring zijn ge- en verkocht ter beurze? En de vraag: Kan geleverd worden bij verkoop van een fonds een stuk zonder verklaring of kunnen alleen geleverd worden stukken, waarvan de rente regelmatig kan worden geïnd, zooals behoort? De eerste vraag had de Commissie voor de Notering van de Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam onder de oogen te zien.

Als een der hoofdregels ¹⁾ voor het opnemen van koersen, waartegen fondsen verhandeld zijn ter beurze, geldt, dat voor de notering in aanmerking komen de koersen, waartegen ze verhandeld zijn zonder eenige bijconditie. Wanneer een fonds gekocht werd en er werd bij bepaald, dat men wilde koopen een betreffende obligatie waarbij een verklaring, dan was dat een affaire met een bij-conditie, met het bijkomende beding, dat een verklaring moest worden bijgeleverd. Het noteeren alleen van de koersen, waartegen affaires zonder de bij-conditie van het bijleveren van een zgn. verklaring waren gedaan, moge eenigszins formeel schijnen, in de praktijk was geen ander standpunt mogelijk. De zgn. verklaring toch stond geenszins vast, en zeker kon de Commissie voor de Notering niet de verantwoordelijkheid op zich nemen de juistheid van een verklaring als het ware te sanctionneeren door op te nemen een koers, waartegen een obligatie met een verklaring verhandeld was.

Konden twee noteringen voor één fonds gegeven worden, n.l. een notering van de koersen, waartegen verhandeld waren stukken met en een notering, van de koersen, waartegen verhandeld waren stukken zonder verklaring? Voor een dergelijke splitsing zoude vooreerst moeten vastgestaan hebben de bewoordingen van de verklaring, de verklaring zelve; en deze kon telkens gewijzigd moeten worden; telkens werden nieuwe eischen gesteld voor het bewijs van 't bona fide Nederlandsch bezit. En vervolgens bestond de mogelijkheid, daar een continueel bona fide Nederlandsch bezit werd geëischt sinds het uitbreken van den oorlog, dat de rente van een stuk met verklaring gekocht en waarvoor de hoogere koers was betaald, later toch niet geïnd kon worden, omdat van de reeks bezitters van het stuk na het uitbreken van den oorlog, een kon worden geplaatst op de „grey” of „black”-list en dan was de vereischte keten van bezitters, waarop niets aan te merken was. verbroken — en juist om het innen van de coupon had men den hooger prijs besteed. Door een dusdanige splitsing zoude er officieel onderscheid gemaakt worden tusschen de stukken van eenzelfde fonds; minderwaardig zouden bestempeld worden de obligatiën zonder verklaring en daarmee zouden bona fide Nederlandsche bezitters getroffen worden, die, om welke reden ook, de vereischte verklaring niet zouden kunnen verschaffen.

De kwestie heeft haar belang verloren wat betreft de Russische fondsen, toen de rentebetaling op alle Russische fondsen werd gestaakt, dus ook op die met verklaring; ja — als curiositeit zij hierbij vermeld — toen zag men het omgekeerde geschieden dan tevoren, n.l. dat obligatiën met Duitsch zegel tegen hooger koers werden verhandeld dan obligatiën met uitsluitend Hollandsch zegel, met verklaring; men meende, dat Duitschland van de Russische regering gedaan zoude kunnen krijgen, dat van de obliga-

¹⁾ Art. 9 van het reglement voor de notering luidt: „Bij de notering komen alleen in aanmerking affaires, welke op de daartoe bestemde plaats (hoek) en zonder eenige bij-conditiën gesloten zijn.”

tiën van Deutsche houders wel de rente zoude betaald worden.

Bij de affaires in obligatiën van Noord-Amerikaansche spoorweg-maatschappijen is dezelfde kwestie op den voorgrond gekomen. Het geven van twee noteringen stuitte af op het bezwaar, dat de N.O.T. niet kon aangeven een verklaring, waarop het zeker was, dat te allen tijde de rente zoude geïnd kunnen worden, integendeel de N.O.T. deelde mede, dat de verklaring, welke op een oogenblik voldoende werd geacht, later als niet voldoende zoude moeten worden geoordeeld, dat de eischen, welke aan de verklaringen werden gesteld, telkens aan verandering onderhevig waren, dat het zoude kunnen gebeuren, dat van een obligatie, waarvan de rente tegen overlegging van een bepaalde verklaring niet eens, maar zelfs meermalen was geïnd — en waarvoor derhalve een hoogere koers zoude zijn betaald en waaraan door de opneming in de betreffende rubriek van de notering als het ware eenige sanctie voor de verdere betaling van rente zoude zijn gegeven — de rente, om de een of anderé reden of zonder opgaaf van reden niet meer zoude worden betaald.

De kwestie van de levering van obligatiën zonder verklaring, wanneer niet de bij-conditie van bijlevering van de verklaring bij den koop was gemaakt, is eenige malen voor de Commissie voor de geschillen van de Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam gebracht. (Zie jaarverslagen van de vereeniging over 1916, 1917.)

Bij uitspraak d.d. 9 Mei 1916 (Jaarverslag 1916, blz. 119/120) heeft genoemde Commissie beslist dat, wanneer er niet uitdrukkelijk bij de affaire is bedongen de levering van een verklaring, de koper moet genoegen nemen met een stuk zonder verklaring. „Overwegende, heet het, dat een beroep van gedaagde op art. 16 van het Reglement voor den Effectenhandel niet ter zake dienende is, daar immers het door eischer geleverde stuk in elk opzicht gelijk staat met alle andere stukken van dezelfde soort, zijnde 4 pCt. obligatiën Rusland 1894, 6de Emissie, groot Rbs. 625 — oud zegel, zonder eenig voorbehoud, zoodat er van een gebrek in den zin van het artikel geen sprake is.”

Gedaagde had een beroep gedaan op art. 16 ¹⁾ van het Reglement, bewerende dat, aangezien sedert 1 Mei 1915 vaststaat, dat de coupons van het geleverde stuk niet meer worden betaald, tenzij een verklaring als voormeld daarbij worde overgelegd; dat toch eischer op 4 Mei 1916 meergemelde obligatie leverende een stuk heeft geleverd, waaraan reeds voor de levering een gebrek kleefde, tengevolge waarvan dit stuk ten aanzien van het genot voor den eigenaar niet gelijk stond met alle andere stukken van dezelfde soort.

Zoo zien we op blz. 125 van het Jaarverslag over 1917 een beslissing in gelijklopenden zin, n.l. dat, wanneer niet bij het tot stand komen van den koop en verkoop uitdrukkelijk de conditie was gesteld dat gekocht werd een obligatie met een verklaring, ook geleverd kan worden een stuk zonder verklaring; dat geleverd kon worden een stuk, waarop een oud-Hollandsch zegel al of niet met een ander zegel voorkomt, zonder meer.

„Overwegende, leest men op aangehaalde plaats, dat uit de verklaringen van partijen is gebleken, dat eischer (de verkooper, die geleverd had een oud-Hollandsch gezegeld stuk zonder verklaring, doch aan wien de betaling was geweigerd) heeft verkocht en geleverd stukken van oud-Hollandsch zegel voorzien

¹⁾ Art. 16 al. 1 van het Reglement voor den Effectenhandel van de Vereeniging voor den Effectenhandel te Amsterdam luidt:

„Indien een stuk geleverd is, waaraan reeds vóór de levering eenig ander gebrek dan dat van uitloting kleefde, tengevolge waarvan dit stuk, ten aanzien van het genot voor den eigenaar, niet gelijk stond met alle andere stukken van dezelfde soort, is de verkooper verplicht in de plaats daarvan een ander stuk te leveren.”

zonder verdere conditiën omtrent verklaringen van eigendom vóór Augustus 1914."

„Overwegende, dat, indien gedaagde stukken had willen koopen zonder vreemd zegel of vergezeld van eene verklaring, hij dit bij het afsluiten der affaire had moeten conditionneeren..."

„Overwegende, dat gedaagde's beroep op art. 16 van het Reglement voor den Effectenhandel niet ter zake dienende is, daar immers de weigering van de firma X. & Co., om van Belgisch gezegelde stukken den talon niet dan tegen de bekende verklaring aangaande eigendom van vóór Augustus 1914, in ontvangst te nemen, niet uit een gebrek aan de stukken klevende ontstaat, maar door toevallige telkens varierende instructies door de Russische Regeering verstrekt."

Uit dit vonnis zien we, dat den agenten van de Russische Regeering niet alleen verboden werd de rente te betalen op Russische obligatiën, waarbij niet een bepaalde verklaring omtrent den eigendom van vóór het uitbreken van den oorlog werd overgelegd, maar tevens ook om nieuwe couponbladen uit te reiken voor talons.

Behalve wat betreft de rentebetaling, de afgifte van nieuwe couponbladen, is ook de kwestie van het al of niet overleggen van een verklaring omtrent den eigendom van vóór Augustus 1914, gerezen bij het uitreiken van definitieve obligatiën tegen recepissen. Dienaangaande bevat het Reglement voor den Effectenhandel een paar bepalingen; artt. 19 tot en met 23.¹⁾

Een firma had geweigerd definitieve obligatiën af te geven tegen recepissen, omdat de betreffende recepissen, voorzien waren van een Belgisch zegel en de regeering van den staat, ten wiens laste de leening is, order had gegeven na het uitbreken van den oorlog tusschen dien staat en Duitschland geen definitieve obligatiën tegen recepissen te geven, dan slechts na overlegging van een voorgeschreven verklaring, in geen geval tegen recepissen, voorzien van Belgisch zegel. De Commissie van de geschillen heeft toen beslist, dat wel definitieve stukken tegen de ingeleverde recepissen moesten worden afgegeven, aangezien latere bepalingen de rechten van de inleveraars niet kunnen verkorten; aan de inleveraars toch waren bij de inlevering van de om te ruilen stukken, waarvoor de recepissen waren afgegeven, geen beperkende bepalingen gesteld noch bekend gemaakt.

In een ingezonden stuk in het Hbld. (Dinsdag 30 Juli j.l.) wordt melding gemaakt van een ander gevolg — een hoogst nadeelig gevolg voor sommige bezitters van aandelen in Amerikaansche spoorwegen andere maatschappijen, voortvloeiende uit de maatregelen door de Engelsche regeering genomen.

Origineele Amerikaansche aandelen staan ten name van personen of firma's; zoo ook op de namen van Duitschers, op de namen van Hollanders of Hollandsche firma's. De op die aandelen gedeclareerde dividenden worden aan de personen of firma's, te wier namen de aandelen staan, uitbetaald door toezending van een chèque of wissel aan die personen of firma's, die op hun beurt de dividenden uitbetalen aan de houders der aandelen. Na het uitbreken van den oorlog ontvingen de Duitschers, te wier namen aandelen staan, geen remises meer voor de gedeclareerde dividenden en ook de Hollanders of Hollandsche firma's niet, die op de Statutory list van de

¹⁾ Art. 19 al. 2 van het Reglement voor den Effectenhandel van de Vereeniging voor den Effectenhandel luidt: „... Buitenlandsche recepissen, hier uitgegeven, moeten voorzien zijn van den stempel van het huis, dat hier te lande de leening bezorgt."

Art. 23:

„De verplichting tot inwisseling blijft voor den verkooper (stempelaar) van de recepissen van kracht, gedurende zes maanden, gerekend van den dag, waarop de gelegenheid tot inwisseling van de definitieve stukken officieel bekend is gemaakt."

Engelsche regeering voorkomen. Het gevolg is, dat de houder van een aandeel, staande ten name van een persoon of firma, die niet op de Statutory list voorkomt, wel de gedeclareerde dividenden uitbetaald krijgt, doch de houder van eenzelfde aandeel, staande ten name van een persoon of firma, wel op de „grey" of „black" list voorkomende, niet.

En zoo is er wederom een splitsing ontstaan — en wel in aandelen ten name van een Hollandsche firma, niet op de Statutory list, en aandelen ten name van een Hollandsche firma wel op de Statutory list voorkomende. Zoo rijst de vraag: kan een verkooper wanneer er niets geconditionneerd is bij den verkoop, leveren een aandeel staande ten name van een firma, die op de Statutory list voorkomt, of is art. 16 van het Reglement voor den Effectenhandel, hierboven medegedeeld, toepasselijk? Hierop hoop ik later nader terug te kunnen komen.

v. L.—D.

RICARDO EN DE GOUDKWESTIE.

In het artikel van Prof. Verrijn Stuart, onder bovenstaanden titel voorkomende in het vorig nummer van dit weekblad, zet de schrijver in de eerste plaats uiteen, dat zijne verwijzing naar Ricardo geen ander doel had dan er aan te herinneren, dat, wat men thans het goudkernstelsel noemt, door Ricardo werd aanbevolen.

De geachte schrijver houde het mij ten goede, maar ik kan niet toegeven, dat die verwijzing zoo onschuldig was als hij het thans laat voorkomen. Zij was toch de inleiding tot den door hem uitgesproken wensch, dat de Ricardiaansche goudkerntheorie niet nog steeds de uiterste grens mocht blijven waartoe, bij de regeling van het betalingsverkeer, mag worden gegaan. Alsof tusschen de beginselen, waarvan Ricardo is uitgegaan bij de door hem aanbevolen regeling van het geldwezen en de thans door Prof. Verrijn Stuart voorgestane en verdedigde regeling, slechts een verschil zou bestaan tusschen min of meer ver gaan in eene zelfde richting.

Wat of Ricardo zelf wel van dit gebruik maken van zijn geschrift gezegd zou hebben!

Ik ben geen Spiritist en kan dus niet den geest van Ricardo oproepen om dienaangaande te getuigen. Ik moet mij houden aan hetgeen Ricardo gedurende zijn leven heeft geschreven. En dan, verwijzende naar de door mij medegedeelde citaten uit Ricardo's „proposals", kan ik slechts constateeren, dat tusschen de beginselen van hem, die schreef, dat „the precious metals must continue to be the standard of (the) currency," en die van Prof. Verrijn Stuart, die een regeling wenscht van het circulatiewezen *los van een standaard*, een regeling van het ruilverkeer *zonder den ruggesteun van een standaardmetaal*, er niet slechts bestaat verschil van gradatie in de toepassing van eenzelfde punt van uitgang, maar flagrante strijd. En zoo handhaaf ik dan ook mijn gezegde, dat door Prof. Verrijn Stuart op de leer van Ricardo niet is voortgebouwd, maar door hem daarmee is gebroken.

En dit zoo zijnde, stelt zich van zelf de vraag, wat in deze de verwijzing door Prof. Verrijn Stuart naar Ricardo te beteekenen had.

In de tweede plaats beschuldigt Prof. Verrijn Stuart mij van betwist te hebben, dat Ricardo een pleitbezorger genoemd mag worden van het goudkernstelsel, en verwacht hij van mij de herroeping mijner uitspraak dienaangaande. Doch ik kan dit niet herroepen, eenvoudig omdat ik zoo iets niet gezegd heb. Wat ik betwist heb en, blijkens het bovenstaande blijf betwisten, dat is dat, zooals Prof. Verrijn Stuart nu weder uitdrukkelijk beweert, al gaat hij er niet op door, t.w. dat men voortbouwende op deze denkbeelden (n.l. die van Ricardo) noodwendig uitkomt bij het nominalisme. Hiertegen ben ik opgekomen, blijf ik opkomen en zal ik blijven opkomen met al de kracht die in mij is.

En nu verder; het niet betwist wordende, dat bij het goudkernstelsel de Ricardiaansche denkbeelden hunne meest volkomen toepassing vinden, zoo is het niettemin waar, dat het beginsel waarvan Ricardo is uitgegaan, t. w. handhaving van den metallieken standaard, maar bezuiniging zooveel mogelijk in den eigenlijken geldomloop van het metallieke geld en vervanging daarvan door fiduciair ruilmiddel, gedurende de 19de eeuw en het begin der 20ste voortdurend meer en meer toepassing heeft gevonden. En dit blijft waar al werd het goudkernstelsel zelf nog slechts in enkele landen ingevoerd — niet in Nederland, dat, feitelijk, wel degelijk tot den gouden standaard overging — en al kunnen de meeningen er ook over verschillen, of, algemeen, die uiterste toepassing van het Ricardiaansche beginsel wenschelijk zou zijn.

Ten slotte nog enkele woorden over de opmerkingen waarmede Prof. Verrijn Stuart zijn artikel besluit. Mijne opvatting, dat het uitgangspunt in zijne jongste brochure een ander is dan dat zijner inaugurale redevoering, vond haar grond in het volgende feit. In die redevoering werd voorop gezet, dat het goud gedeprimeerd zou zijn en dat verdere depreciatie zou volgen omdat, naar te verwachten was, na het herstel van den vrede het in verscheidene der oorlogvoerende landen zou worden uitgestooten. Ten einde nu aan de gevolgen dier goud-depreciatie te ontkomen, moest Nederland overgaan tot de door Prof. Verrijn Stuart aanbevolen regeling van het munt- en bankwezen. In de jongste brochure daarentegen wordt het nominalistische geldstelsel om zijn eigen voortreffelijkheid aanbevolen en luidt het verder slechts (bl. 49) „en ik houd het zelfs voor waarschijnlijk, dat het in verschillende landen tot onttroning van het goud zal moeten komen.”

En wat betreft de bewering, dat Prof. Verrijn Stuart, ten bewijze der mogelijkheid, dat niet tegen metaal inwisselbaar ruilmiddel voor zijn volle waarde in het verkeer kan blijven, zich niet op de oorlogvoerende landen heeft beroepen, breng ik het volgende in herinnering.

In zijn inaugurale redevoering schreef hij (bl. 24) als volgt: „De ervaringen tijdens den oorlog op ruim gebied verkregen, — de cursiveering is door mij geschied — hebben de nominalisten in dit opzicht in het gelijk gesteld, dat zich betaalmiddelen zonder bezwaar in het verkeer laten brengen en handhaven, welke niet op grond van het materiaal waaruit zij werden vervaardigd waardevol zijn en hunne waarde evenmin ontleenen aan de mogelijkheid ze ten allen tijde tegen goud in te wisselen.”

En nu heeft wel Prof. Verrijn Stuart in zijn jongste brochure, ter verdediging zijner stellingen in deze, zich beroepen op de geschiedenis van het geldwezen in ons eigen land — wat echter, naar door mij werd aangetoond, ten onrechte geschiedde en volkomen onjuist was — maar hij sprak toch ook daarbij van het zich handhaven van niet tegen metaal inwisselbaar ruilmiddel op zijn volle waarde in het algemeen.

G. M. BOISSEVAIN.

16-8-'18.

DE FINANCIËELE TOESTAND IN ITALIË.

Het verslag der Bank van Italië, hetwelk zoeven hier te lande ontvangen is, geeft een kijk op den financieelen toestand in Italië. Zooals men weet, is de Bank van Italië niet de eenige circulatiebank van dat land, maar deelt zij deze rol met twee andere dergelijke instellingen, namelijk de Bank van Napels en de Bank van Sicilië. Deze toestand is ingetreden bij de hervorming van 1893. Vóór dit jaar toch was het Italiaansche circulatie-bankwezen een mengsel van monopolie en pluraliteit, hetwelk alle nadeelen en geen enkel der voordeelen van een dergelijk systeem bezat. De concurrentie der zes emissiebanken had tot een bovenmatige uitgifte van papieren geld geleid, ter ondersteuning van de bouwsp

culatie in de groote steden, vooral in Rome en Napels, ter begunstiging van kunstmatige en niet levensvatbare ondernemingen en van slecht beheerde credietinstellingen. Sinds de hervorming van 1893 bestaan slechts de drie hierboven genoemde instellingen. De Bank van Italië is eene naamlooze vennootschap, terwijl de twee andere autonome openbare credietinstellingen zijn onder toezicht der regeering, met eigen vermogen. Haar kapitaal bedraagt resp.:

Bank van Italië	Lire 240.000.000 (gestort Lire 180.000.000)
Bank van Napels	„ 50.000.000 (vast vermogen)
Bank van Sicilië	„ 12.000.000 (vast vermogen)

Deze drie instellingen hebben het monopolie van papieruitgifte. Daarnaast echter kan de staat papieren circulatie in het leven roepen.

Het verslag der Bank van Italië over 1917 memoreert het succes der oorlogsleening van 1917. Daar de 2500 millioen contanten niet toereikend waren, heeft men door uitgifte van schatkistpapier in de behoefte voorzien ten bedrage van 4300 millioen lire, zoodat de Italiaansche staat van het publiek een crediet genoot van 6800 millioen lire, terwijl de bondgenooten hem een nieuw crediet openden van ongeveer 5400 millioen lire, bestemd om oorlogsmateriaal, kolon, levensmiddelen en grondstoffen te betalen, welke meestal door de credietgevende landen werden geleverd. Ten einde het vertrouwen der schuldeischers zooveel mogelijk te versterken heeft de regeering in ruime mate getracht om de belastingen steeds tot een grooter bron van inkomsten te maken. Zoo is het haar gelukt deze met 1800 millioen op te voeren. Niettemin waren de inkomsten uit de zooveel genoemde bronnen niet toereikend om het gewicht der financieele lasten te kunnen torsen, vooral niet na de October-débâcle aan het front, en men moest zijn toevlucht nemen tot nieuwe uitgifte van papieren geld. Van 1 Januari tot 31 December 1917 is de biljettencirculatie der drie banken voor rekening van den staat van 2554 millioen tot 5833 millioen gestegen, terwijl de biljetten, onmiddellijk door den staat uitgegeven, van 1317 op 1749 stegen, eene verhooging dus van het fiduciaire ruilmiddel van 3711 millioen. De circulatie ten behoeve van den handel werd slechts met 134 millioen verhoogd, zoodat al het overige noodpapier is. Opmerkelijk is de mineurtoon, waarop dit alles in het verslag wordt medegedeeld. Hoezeer het circulatiewezen zich in den loop van den oorlog gewijzigd heeft, moge blijken uit het volgende staatje, hetwelk wij aan het verslag ontleenen.

	Circulatie der Banken			Circul. van den Staat	Algemeen totaal
	voor handel	voor Staat	Totaal		
<i>31 Juli 1914</i>					
Bank van Italië..	1730,1	—	1730,1		
Bank van Napels..	428,2	—	428,2		
Bank van Sicilië..	106,8	—	106,8		
	2265,1	—	2265,1	499,1	2764,2
<i>31 December 1916</i>					
Bank van Italië..	2046,0	1830,7	3876,7		
Bank van Napels..	377,0	568,7	945,7		
Bank van Sicilië..	35,2	154,8	189,9		
	2458,2	2554,1	5012,3	1317,3	6329,6
<i>31 December 1917</i>					
Bank van Italië..	2212,1	4327,1	6539,2		
Bank van Napels..	379,9	1195,5	1575,4		
Bank van Sicilië..	—	310,4	310,4		
	2592,0	5833,0	8425,0	1748,8	10173,8

Halverwegen November is de Bank van Italië in overeenstemming met de twee andere instituten tot een maatregel overgegaan, die dienen moest om die biljettenuitgifte tegen te gaan, welke haren oorsprong vindt in verdiscontereingsoperaties, voortvloeiende meer uit psychologische oorzaken dan uit eene werkelijk gevoelde behoefte. Men begon met den gereduceerden koers en den begunstigingskoers af te schaffen. Vervolgens vroeg men aan de regeering de gewone discontorente van 5 tot 5½ pCt. te verhoogden, alsmede de rente op beleeningen, terwijl men

daarenboven voor de laatste operatie het dekkingspercentage verhoogde. Toen echter in Januari j.l. de vijfde oorlogsleening aan de markt moest komen, heeft men het disconto weer verlaagd, ten einde aan de geldmarkt een grotere elasticiteit te geven. De groote hoeveelheid bankpapier heeft, naar wij in het verslag uitgesproken vinden, de prijzen in de hoogte gedreven, de koersen ter beurse doen stijgen, de speculatie aangewakkerd en sommige combinaties in het leven geroepen, waarover een onpartijdig oordeel aan de toekomst moet worden overgelaten.

Tusschen dezen stand van zaken en een stijgenden wisselkoers vinden wij in het verslag verband gelegd, temeer daar een negatieve stand der handelsbalans zich kwam voegen bij de inflatie en belangrijke factoren ontbraken om de gevolgen dezer laatste te neutraliseeren. Zoo was de koers op Londen, die November 1916 32 was, in November 1917 tot bijna 42 opgelopen. Naast deze economische en technische oorzaken, die den wisselkoers hebben beïnvloed, moeten ook vermeld worden de psychologische factoren, voortspuitende uit politieke en militaire gebeurtenissen.

Om te trachten op dit ingewikkeld complex van oorzaken en gevolgen met meer kans van slagen invloed uit te oefenen, heeft de regeering een wisselmonopolie geschapen door in het leven te roepen het „Institut National des changes sur l'étranger". Dit geschiedde op 11 December 1917. Het instituut heeft een autonoom beheer en is gevestigd te Rome. Het bezit voor den geheelen duur van den oorlog en voor zes maanden na het sluiten van den vrede het monopolie van den wisselhandel. Diensvolgens heeft alleen dit instituut het recht wissels op den vreemde te disconteeren en in den vreemde te incasseeren, effecten die in het buitenland uitgegeven zijn en coupons daarvan te realiseeren; te verdisconteeren traites voor goederen, waarvan de uitvoer toegestaan is, onvervreembare verbintenissen af te wikkelen, welke vóór de oprichting van het instituut met het buitenland mochten zijn aangegaan; ten slotte in de behoefte te voorzien van personen, welke bezittingen hebben op Italiaansch grondgebied, maar in den vreemde verblijven. Hierbij komt nog, dat dus elke wisseloperatie in heel het koninkrijk moet afgewikkeld worden op de basis van de gedwongen en uniforme koersen, welke worden vastgesteld door de directie van het instituut. Aan de organisatie van het instituut hebben de drie commissiebanken, de Banque commerciale italienne, het Crédit italien, de Banque italienne d'escompte en de Banque de Rome medegewerkt.

Dit consortium heeft een kapitaal van tien milioenen ter beschikking van het instituut gesteld. De Bank van Italië fourneerde hiervan 3.400.000 lires. Bovendien werd door de schatkist een aanvangssubsidie verkregen bestaande in de vorderingen op het buitenland. Deze subsidie kan in den vervolge worden aangevuld door de vorderingen, welke de schatkist geschikt zal oordeelen ter vergemakkelijking van den wisselhandel en tot staving van den wisselkoers. Het beheer van het instituut, hetwelk onder toezicht staat van het ministerie van financiën, is opgedragen aan een raad van beheer, bijgestaan door een commissie van toezicht. Alle kantoren en bijkantoren der aan het consortium deelnemende instellingen zijn agentschappen van het instituut. Deze agentschappen zijn onderworpen aan een speciaal reglement en zijn verantwoordelijk verschuldigd over de operaties, die zij als zoodanig doen, aan de directie van het instituut. Door middel van inspecteurs oefent deze contróle uit op de agentschappen. Van de jaarlijksche netto-winst van het instituut moet aan het kapitaal van het consortium 5 pCt. toegevoegd worden over dit kapitaal. De rest moet aangewend worden tot het creëren eener reserve, waaruit eventuele verliezen kunnen gedekt worden. Bij likwidatie van het instituut zal deze reserve ver-

deeld worden, met dien verstande, dat de helft komt aan de schatkist en de helft aan de verschillende deelnemers in het consortium. Mocht echter het kapitaal door verliezen alsdan afgebrokkeld zijn, zoo zal uit de schatkist het verlies worden aangevuld.

F. C.

PLATINA II.

Na de behandeling der eigenschappen en het gebruik van dit belangrijke metaal, in het vorig nummer van dit tijdschrift, pag. 717, willen wij vervolgens een blik werpen in de verschillende landen, welke inzonderheid bekend zijn om hunne platina-productie en beginnen dan met Rusland welk land reeds jaren lang in dit opzicht de leiding heeft gehad. Een beknopt overzicht van de productie en al wat daarmede annex is, zij hier gegeven. De gebieden in Rusland, waar voornamelijk platina wordt gevonden, zijn de districten Noord- en Zuid-Verchotur, Perm, Tcherdinsk en Zuid-Jekaterinenburg; Noord-Jekaterinenburg levert maar zeer weinig platina. Al deze streken bevinden zich in den Oeral. Op pag. 718 zien we uit de productielijst, dat reeds voor den oorlog de productie aan 't verminderen was, een sterkere daling werd merkbaar sinds den aanvang van den oorlog, zoodat sinds 1911 de productie bijna 80 pCt. gedaald is. Voorwaar een ontmoedigend teeken!

Het Russische gouvernement had sinds 1916 de exploitatie der platina-mijnen tot staatsmonopolie verklaard om daardoor een beteren gang van zaken te waarborgen en de productie te bevorderen. Het mocht evenwel niet baten. De Russische revolutie, kort daarna uitgebroken, deed alles in duigen vallen; deze, zoowel als alle andere industrieën werden ontwricht, de werkkrachten gedemoraliseerd, terwijl de boeren in verschillende districten de leiders der mijnen wegjoegen en zelve probeerden om de mijnen te exploiteeren. Was dit ene oorzaak, welke een reductie der productie ten gevolge had, een andere oorzaak was de steeds toenemende uitputting van de mijnen in den Oeral, terwijl bijna geen nieuwe vindplaatsen werden ontdekt. Volgens een mededeeling van J. P. Hutchins in „Engineering and Mining Journal", 1918, No. 2, hoopt men nu in den noordelijken Oeral platina te kunnen delven, aangezien er aanwijzingen bestaan, welke een productieve ontginning dezer gebieden alleszins waarschijnlijk maken. En dat de bewerking dezer districten hoe langer hoe noodzakelijker wordt, bewijst de geringe jaarlijksche totaal-productie, welke als direct gevolg abnormale prijsstijgingen van het metaal veroorzaakt. Er wordt beweerd, dat onmiddellijk na den vrede van Brest-Litovsk Duitsche agenten Rusland werden ingestuurd, speciaal met het doel zich platina te verschaffen. Daar de Russische mijnwetten zeer talrijk en uiterst gecompliceerd waren, bleken zij hierdoor niet bevorderlijk voor wetenschappelijke onderzoekingen en de resultaten waren dan ook zoo, dat hier in zeer geringe mate die vooruitgang en groei werd waargenomen, waardoor de Vereenigde Staten zich hebben gekenmerkt. In 't algemeen werden ondernemers van geringe financieele draagkracht geheel en al genegeerd, terwijl uitgestrekte concessies werden verstrekt aan invloedrijke personen, welke deze jaren lang ongebruikt lieten in de hoop ze later tegen fantastische prijzen te kunnen verkoopen, maar zonder eenige bedoeling de hun toegewezen terreinen, volgens de concessie, te ontginnen. Dit had natuurlijk ten gevolge, dat uitgestrekte gebieden practisch gesloten en totaal onproductief waren en bleven.

Er werd verder een ernstig voorbehoud gemaakt tegen het werken van vreemdelingen in bepaalde gebieden in de nabijheid van de kust of de grenzen. Deze maatregel heeft de productie b.v. ernstig geschaad aan de Pacific-kust van Siberië, waar de aanwezigheid van goud vele practische en bewaame gouddelvers uit Aljaska zou hebben gelokt, daar de Siberische mijnen veel rijker aan edel metaal zijn dan

die te Aljaska. Door deze wet werden nu de meest toegankelijke gebieden in Siberië voor vreemde mijnwerkers als 't ware hermetisch gesloten. Door den oorlog werd men evenwel gedwongen Chineesche, Japanesche en Koreaansche werkkrachten te benutten en het is te voorzien, dat voornamelijk in Siberië, waar immer schaarschte aan arbeidskrachten heerscht, op den duur in 't algemeen meer van gele arbeiders zal moeten worden gebruikt gemaakt. Op 't oogenblik werken Chineezen niet meer alleen in de mijnen, maar, in alle mogelijke branches der industrie.

Ten slotte zij vermeld, dat de Tentelewsche Chemische fabriek te Petrograd platina en zijne zouten in den handel brengt.

In Spanje werd volgens een publicatie van de „Revista Minera Metalurgica y de Ingenieria” van 1 November 1915, platina ontdekt in sommige gedeelten van de Ronda-bergen in de provincie Malaga. Analyses van monsters dezer rotsen gemaakt, leverden als resultaat op, dat deze gronden 0,25—3 gram platina per ton erts bevatten en dus de winning van het metaal er uit technisch-economisch mogelijk was. In 't algemeen is dit zoo, wanneer minstens 0,25 gram per ton kan worden aangetoond. De aanwezigheid van sporen aluminium schijnt ook een gunstigen invloed uit te oefenen op de verwerking dezer ertsen en dezelve goedkoop en gemakkelijk te maken. De Spaansche regeering verleent zoowel aan vreemdelingen als Spaansche onderdanen concessies om deze mijnen te exploiteeren.

Behalve Australië, dragen ook Amerika en wel Canada en Columbia het hunne bij om de platina-productie zooveel mogelijk op peil te houden. De opbrengst van Australië en Canada gaat voornamelijk naar Engeland, dat zoo goed als geene reserves van dat metaal bezit. In Januari 1916 was in dit land de schaarschte van het metaal, ten deele veroorzaakt door de aanzienlijke vermindering van de Russische productie en niet minder door de onvermijdelijke noodzakelijkheid en redelijk grootere vraag van het metaal voor vele oorlogsdoeleinden, zoo gestegen, dat het Britsche gouvernement er toe moest overgaan al het platina te requireeren, zoodat metallurgen, juweliers, dentisten, houders van pandjeshuizen en in 't algemeen allen, welke platina gebruikten, hun bezit ten behoeve der regeering moesten afstaan. Sindsdien echter werd de schaarschte natuurlijk nog grooter en was platina voor commercieele en technische doeleinden alleen tegen buitensporig hooge prijzen te verkrijgen.

Johnson, Matthey & Co., Ltd. Londen brengt platina en zijne zouten in den handel.

Ook Columbia levert platina aan Engeland en het is voornamelijk de Anglo-Colombian Developing Co., welke het grootste gedeelte harer productie naar Engeland exporteert. Voor een ander aanzienlijk gedeelte gaat de productie van Columbia naar de Ver. Staten. Op 't oogenblik produceert Columbia maandelijks circa 2000 ounces platina, zoodat dit land de verminderde Russische productie eenigszins tegemoet komt en zoo ook de Britsche en de geallieerde industrieën, welke dit metaal zeer noodig hebben, in dezen nood bijstaat. Door de natuurlijke gesteldheid van het land, wat betreft de aanwezigheid van rivieren in de nabijheid der platina-mijnen, zijn de transportmoeilijkheden van het platina-erts niet buitensporig gecompliceerd, zoodat dank zij deze omstandigheid en den rijkdom der bodem aan het metaal, de productie in de komende jaren zonder twijfel zeer zal stijgen om zeer waarschijnlijk op den duur de Russische productie te evenaren.

Behalve uit Columbia wordt ook platina-erts uit Oregon, Butte (Montana), het dal van Yuba, Sacramento en Calaveras in Californië in de Vereenigde Staten verwerkt. Voorts wordt platina gevonden in Z.-O. Manitoba en in het Yellow, Pine mijn-district, waar platina-houdend goud werd ontdekt.

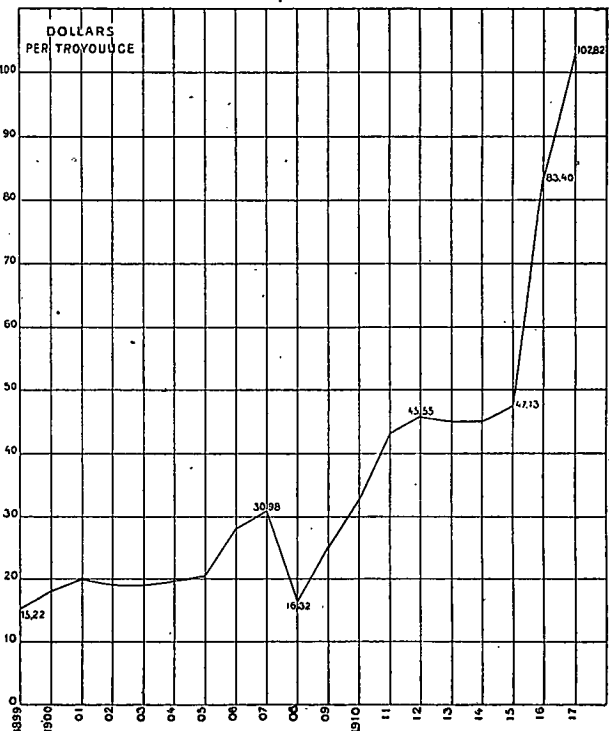
Niettegenstaande het voorkomen van platina in de Vereenigde Staten en de vrij belangrijke jaarlijksche

import aan dat metaal, was de platina-nood in het begin van het jaar 1917 nijpend. Dank zij energieke pogingen van het „U. S. Bureau of Mines”, gelukte het groote hoeveelheden platina voor het gouvernement te reserveeren, welke reserves hoofdzakelijk voor oorlogsdoeleinden worden gebezigd. Bovendien verkreeg de regeering der Vereenigde Staten de beschikking over ongeveer 21.000 troyounces Russisch platina, die via Wladiwostok werden verzonden. Hierdoor was de regeering voorloopig uit den nood en kon de diverse branches der techniek aan het metaal helpen.

Wat de prijzen van het metaal betreft, geven ons „Engineering and Mining Journal”, 1918, No. 2 en „The Mineral Industry during 1915” den volgenden staat van gemiddelde jaarprijzen in dollars per troyounce platina op de markt te New York.

Jaar.	Prijs.	Jaar.	Prijs.
1899.....	15,22	1909.....	24,87
1900.....	18,09	1910.....	32,70
1901.....	20,00	1911.....	43,12
1902.....	19,00	1912.....	45,55
1903.....	18,91	1913.....	44,88
1904.....	19,50	1914.....	45,14
1905.....	20,34	1915.....	47,13
1906.....	28,04	1916.....	83,40
1907.....	30,98	1917.....	102,82
1908.....	16,32		

Een beteren kijk op de abnormale stijging der platina-prijzen gedurende de laatste jaren verkrijgen we, wanneer we onderstaande graphiek beschouwen. Op de verticale as zijn de prijzen uitgezet in dollars per troyounce, op de horizontale as de jaren. Frappant zijn hier de prijsdaling 1907—1908 — de crisistijd — en de prijsstijging — de graphische lijn loopt hier bijna loodrecht — 1915—1916—1917.

In Duitschland, Frankrijk en Oostenrijk-Hongarije wordt geen platina gevonden, doch legt men zich alleen toe op de vervaardiging van platina artikelen en brengt men platina-verbindingen in den handel.

Tot besluit willen wij met een enkel woord bespreken de verschillende legeringen, welke in den handel zijn gebracht om het dure platina te vervangen. Vooreerst de legering van Heyl¹⁾ bestaande uit 60 pCt. palladium en 40 pCt. zilver en dat dienst doet voor contacten.

Fahrenwald²⁾ gebruikt een palladium-goud-zilver alliage met of zonder molybdeen.

¹⁾ U. S. Patent, 1166129, 28 Dec. 1915.

²⁾ Bull. Amer. Inst. Min. Eng., Jan. 1906, p. 103.

Platina-osmium legeringen gebruikt men dikwerf in plaats van de bekende platina-iridium legering, omdat eerstgenoemde nog beter bestand is tegen de inwerking van zuren.

Duitsche juweliërs gebruiken een alliage bestaande uit 90 pCt. palladium en 10 pCt. rhodium.

Ook in Duitschland wordt zeer sterk de behoefte gevoeld aan een goed platina substituut, daar de regeering alle platina gerequireerd heeft.

Een Californische firma brengt onder den naam „Palau” een goud-palladium legering in den handel; de resultaten hiermede schijnen gunstig te zijn, daar smeltpunt en onaantastbaarheid die van platina evenaren.

Dan gebruikt men „Platiniet”, een nikkel-ijzer alliage, met 46 pCt. nikkel, met een uitzettings-coëfficiënt gelijk die van glas; het dient voor de draden, ingesmolten in het glas van electrische lampen.

In het laboratorium en de techniek gebruikt men tegen sterke zuren zeer resistente, nikkel-chroom of cobalt-chroom alliages. Ook kwarts is dikwerf in plaats van platina aan te wenden (kroezen).

C. Birmingham heeft een alliage, het „Proplatinum” in den handel gebracht, dat goud, zilver, nikkel en bismuth bevat en in plaats van platina kan gebruikt worden in electrische apparaten.

In Nederlandsche laboratoria wordt in den laatsten tijd het „Platino” geprobeerd; het bevat plm. 11 pCt. platina en plm. 89 pCt. goud, kost f 4 per gram en is dus belangrijk goedkoper dan platina. De resultaten echter schijnen niet onverdeeld gunstig te zijn, zoodat de opinies divergeeren omtrent de al of niet bruikbaarheid van deze legering in het chemisch laboratorium.

Ir. CL. G. DRIESSEN.

TABAK IN FRANKRIJK.

In het Julinumnummer van het Journal des Economistes komt een artikel voor, waarin men eenige belangwekkende bijzonderheden vindt over de tabakvoorziening van Frankrijk gedurende den oorlog.

Wij mogen als bekend veronderstellen, dat in dit land zoowel de aanmaak als de verkoop van tabaksfabrikaten in handen van den staat is; ook de aanplant der inheemsche tabak staat geheel onder staatscontrole, met dien verstande, dat de planters een permissie noodig hebben om hun bedrijf uit te oefenen en hun product tot vastgestelde prijzen aan de regie moeten afleveren. In afwijking met sommige andere regielanden (bijv. Hongarije) wordt van de inheemsche tabak in onbewerkten staat niets uitgevoerd, doch wordt deze uitsluitend voor de fabricatie der regie-artikelen gebruikt.

Uit het artikel blijkt, dat, zooals bij deze lichamen bijna altijd gebruik was, ook de Fransche regie bij het uitbreken van den oorlog over een grooten voorraad materiaal beschikte, n.l. van 65 millioen kilo's, in normalen tijd voldoende voor een gebruik van anderhalf jaar. In de eerste oorlogsjaren hebben de rookers zich dan ook steeds gemakkelijk kunnen voorzien en pas in den loop van 1917 is het gebrek aan materiaal zich beginnen te openbaren, met den onvermijdelijken nasleep van lange files voor de winkels, waar men maar al te vaak een bordje „uitverkocht” ziet prijken. De hoofdoorzaken hiervan zijn volgens den schrijver de vermindering van den inlandschen aanplant en de moeilijkheden, aan den aanvoer van overzeesche soorten verbonden.

Voor de *inlandsche cultuur* geeft hij de volgende tabel:

	aantal planters	bebouwde oppervlakte (Hectaren)	geleverd aantal kilo's	opbrengst p. Hect. kilo's	in frs.
1913	46.017	14.250	24.371.000	1.691	2.102
1914	48.456	14.748	23.952.000	1.573	2.012
1915	39.922	11.828	15.998.000	1.352	1.761
1916	35.400	10.690	14.640.000	1.366	2.131
1917	32.363	10.002	14.213.000	1.421	2.568

Hieruit blijkt, dat het geleverde kwantum in de oorlogsjaren sterk achteruitgegaan is, niet alleen door directe oorzaken (vermindering van het aantal planters en van de bebouwde oppervlakte), doch ook omdat de opbrengst per Hectare een vrij groote vermindering aantoont. Deze laatste omstandigheid zal moeten worden toegeschreven aan minder intensieve bewerking van den bodem (door gebrek aan werkkrachten), zoomede aan onvoldoende bemesting. Verder heeft men rekening daarmede te houden, dat enkele deelen van het bezette gebied (o.a. Lille, Béthune) in de jaren vóór den oorlog ongeveer 10 pCt. van de totale productie van Frankrijk leverden.

Zooals men eveneens uit de tabel ziet, heeft ook in Frankrijk de regeering getracht de planters te animeeren door de prijzen van 1913 (welke varieerden tusschen 90 en 150 francs per 100 kilo) te verhoogden en wel voor 1916 met 20 frs. en in 1917 met 40 frs. per 100 K.G. Hoewel voor den 1918-oogst een verdere verhooging van niet minder dan 150 frs. toegezegd is, blijkt het resultaat hiervan nog niet zeer groot te zijn, althans het aantal planters, dat zich opgegeven heeft (34.700 voor 11.680 H.A.) blijft nog beduidend beneden dat van 1913.

De gegevens omtrent de *buitenlandsche tabak* worden samengevat in de volgende tabel:

	in buitenland gekocht kilo's	waarde in francs	prijs p. 100 kilo's in francs
1913..	26.918.171	31.828.000	118,24
1914..	24.981.000	27.100.000	108,—
1915..	36.278.916	44.200.000	122,—
1916..	46.994.255	72.300.000	153,—

Deze cijfers toonen aan, dat de regie reeds tijdig begonnen is zich door koopen in het buitenland (hoofdzakelijk in Amerika) te dekken tegen de te verwachten afname van den inlandschen aanplant en de toename van het verbruik vooral voor legerdoeleinden en dat zij hierin tot in verhouding zeer matige cijfers geslaagd is (de verhooging der prijzen is in hoofdzaak een gevolg van hoogere vrachten, assurantiepremie enz.).

Dat dit tenslotte niet afdoende gebleken is om stagnatie in het bedrijf te voorkomen, is uitsluitend te wijten aan de moeilijkheden, verbonden aan de verscheping der gekochte tabak, t.w. gebrek aan tonnages en de verliezen, door de duikbootactie veroorzaakt, welke de schrijver op meerdere millioenen kilo's schat.

In een volgend hoofdstuk worden nog eenige cijfers gegeven omtrent het *gefabriceerde kwantum*, zoomede de bedragen, welke hiervoor der regie toevoelen.

Deze kunnen als volgt samengevat worden:

	gefabriceerd aantal kilo's	waarde in francs
1913 ..	45.041.000	541.880.000
1914 ..	46.561.000	517.687.000
1915 ..	55.535.000	502.349.000
1916 ..	59.674.000	559.692.000
1917 ..	55.325.000	645.982.000

Bij nadere beschouwing dezer cijfers valt in de eerste plaats op, dat tot 1916 het aantal kilo's een veel grootere stijging vertoont dan de geldelijke opbrengst, welke in de eerste oorlogsjaren zelfs een vermindering aantoont. Hoofdoorzaak hiervan is, dat men met het oog op de verzorging van de fronten zich sinds het uitbreken van den oorlog in het bijzonder op de goedkope soorten toegelegd heeft (voor de cantines waren bestemd in 1913 2.480.000 kilo's, in 1916 22.889.000 kilo's, in 1917 19.655.000 kilo's).

Zooals men ziet, vertoont het bedrag van de opbrengst in 1917 een sterke stijging, niettegenstaande het aantal kilo's kleiner was dan in 1916. Deze afwijking wordt veroorzaakt door de prijsverhoging met circa 20 pCt. begin 1917 in werking getreden; dit was de eerste verhoging, welke sedert het begin van den oorlog noodig bleek, doch zij werd reeds spoedig (Januari 1918) gevolgd door een nog belangrijker, n.l. van ruim 30 pCt.

De prijs in den détailverkoop van de meest gangbare gekorven tabak, in pakjes van 40 gram, werd hierdoor van frs. 12,50 gebracht op resp. frs. 15 en ten slotte frs. 20 per kilo.

Verbruik in procenten van het gefabriceerde totaal kwantum

	Sigaren		Sigaretten	
	naar de hoeveelheid	naar de waarde	naar de hoeveelheid	naar de waarde
1861..	11,07	19,78	0,03	0,08
1900..	7,59	13,32	4,67	11,95
1913..	5,89	11,04	9,19	21,59

	Gekorven tabak		Snuif	
	naar de hoeveelheid	naar de waarde	naar de hoeveelheid	naar de waarde
1861..	59,62	47,94	25,80	28,50
1900..	72,10	58,02	12,79	13,43
1913..	71,62	54,99	10,70	9,85

Het artikel wordt besloten met bovenstaande tabel, welke de verhouding aantoont van het verbruik der voornaamste fabrikaten van de regie in de jaren 1861—1900 en 1913.

Ofschoon niet direct met het onderwerp in verband staande, lijkt het ons wel interessant deze hier op te nemen; overtuigend blijkt hieruit, welke steeds toenemende rol ook in Frankrijk de sigaret speelt, vooral wanneer men in aanmerking neemt, dat een niet onbelangrijk deel der gekorven tabak door het publiek gebruikt wordt om daarvan zelf sigaretten te maken.

Bedroeg de consumptie per hoofd der bevolking in 1861 763 gram, in 1913 was deze gestegen tot 1109 gram.

M.

INDEX-CIJFERS.

Een groote voortgang heeft zich in de afgelopen maand in het index-cijfer niet vertoond. De vermeerdering in het totaal-cijfer bedroeg slechts 23 punten, zoodat de aanwas van het relatieve index-cijfer slechts geweest is van 277,5 op 278,5. De gebruikelijke, aan de Economist ontleende, staat volgt hier.

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal	Algemeen index-cijfer
Basis (gemidd. 1901—5) ..	500	300	500	400	500	2200	100,0
1 Januari 1914	563	355	642	491	572	2623	119,2
1 April "	560	350½	626½	493	567	2597	118,0
1 Juli "	565½	345	616	471½	551	2549	115,9
1 October "	646	405	611½	472½	645	2780	126,4
1 Januari 1915	714	414½	509	476	686½	2800	127,3
1 April "	840	427	597	644	797	3305	150,2
1 Juli "	818	428	601	624	779	3250	147,7
1 October "	809½	470½	667	619½	769½	3336	151,6
1 Januari 1916	897	446	731	711½	848½	3634	165,1
1 April "	949½	503	796½	851	913	4013	182,4
1 Juli "	989	520	794	895	1015	4213	191,5
1 October "	1018	536½	937	858½	1073	4423	201,0
1 Januari 1917	1294	553	1124½	824½	1112	4908	223,0
Einde Jan. "	1310	561	1137	825½	1119½	4953	225,1
" Febr. "	1312½	581½	1189	829½	1159½	5072	230,5
" Mrt. "	1346	610½	1226	834½	1283	5300	240,9
" April "	1362	642	1240	842	1293	5379	244,5
" Mei "	1376½	648	1261½	839½	1286½	5412	246,0
" Juni "	1432½	652½	1441	841½	1278½	5646	256,6
" Juli "	1333½	607	1512	840	1296½	5589	254,4
" Aug. "	1342	670	1504½	830	1311½	5658	257,1
" Sept. "	1221½	726	1509½	822½	1354½	5634	256,1
" Oct. "	1226½	724	1575½	824	1351	5701	259,1
" Nov. "	1236½	679	1660½	848	1344	5768	262,2
" Dec. "	1286½	686	1684½	839½	1348½	5845	265,7
" Jan. 1918	1221½	686	1719½	829	1329	5785	262,9
" Febr. "	1235	693	1733	838	1319	5818	264,4
" Mrt. "	1238	697	1777	836	1319	5867	266,6
" April "	1244	744½	1760	850	1342½	5941	270,0
" Mei "	1247	777½	1773½	849	1369	6016	273,4
" Juni "	1274	777½	1811½	861½	1380½	6105	277,5
" Juli "	1274	777½	1808	889½	1379	6128	278,5

Het cijfer van de eerste groep toont geen verande-

ring, de prijsstijging van gerst equilibreert tegen een prijsvermindering van haver. Bij de weefstoffen gaf katoen weder als steeds veel schommelingen te zien. Het Amerikaanse product daalde bijna 2d. per lb., maar Egyptische werd meer dan ld. vaster. Garen en doek zijn beide weer in prijs gestegen, want de vraag gaat boven de beperkte levering uit. Bij mineralen is standaardkoper £ 12 per ton gestegen, zoodat de notering op £ 120/5 kwam. Voor standaardtin is een prijsstijging van £ 48 per ton te boeken tot £ 379/10. In de groep diversen resulteerde een aantal wijzigingen — voor talk en indigo een ietwat vaster notering — in de geringe daling van 1½ punt, die de tabel vertoont.

Hieronder volgt nog een vergelijking, die bij den ingang van het 5de oorlogsjaar van de prijzen ultimo Juli in de jaren 1914 tot en met 1918 gemaakt kan worden, berekend op de basis 100 voor de jaren 1901—1905.

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal
Basis (gemidd. 1901—5) ..	100	100	100	100	100	100
Juli 1914	115,8	117,3	123,3	116,1	110,6	116,6
" 1915	167,7	146,6	120,6	156,3	154,9	149,1
" 1916	192,2	175,0	159,4	220,2	208,0	191,1
" 1917	266,7	202,3	302,4	210,0	259,3	254,0
" 1918	254,8	259,1	361,6	222,4	275,8	278,5

De textielstoffen, die dank zij de katoenprijzen den oorlog aanvingen met een aanzienlijke daling, hadden na een jaar tijds het oude peil bijna weder bereikt en vertoonden sedert een stijging, die de beweging van andere prijzen sterk te boven gaat. In het najaar van 1917 kwam de prijsstijging van granen en vleesch tot staan, veroorzaakt door de officieel vastgestelde maximumprijzen, maar ook een groot aantal andere producten werd in de prijsstelling door de maatregelen van de Overheid beïnvloed. De cijfers laten zien, dat de prijsgroei het grootst geweest is in het derde oorlogsjaar en de kleinste proporties aannam in het daarop volgende.

Kleinhandelsprijzen. De verhoudingscijfers van verbruiksartikelen, in den handel gebracht door de Coöperatieve Winkelvereniging van „Eigen Hulp” te Amsterdam, Haarlem, Arnhem, Utrecht, Leeuwarden en 's-Gravenhage (voorheen E. H.), welke — zoodanig de lezer weet, thans nog slechts voor dezulke, waaromtrent in de verslagmaand en de daaraan voorafgaande door dezelfde coöperaties prijsopgaven werden verstrekt — door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerd worden, zijn de navolgende.

Artikelen	1913	1914	1916	1917	April 1918	Mei 1918	Juni 1918
Koffie	94	88	100	118	176	176	176
Margarine	127	99	110	122	133	133	138
Olie (boter)	94	97	149	232	448	483	—
Stroop	100	100	161	179	—	193	193
Suiker (basterd) ..	89	91	115	116	118	118	118
" (melis)	85	89	102	103	103	103	103
Zout	80	80	90	110	190	190	190

De prijzen voor het jaar 1893 werden gelijk 100 gesteld.

AANTEKENINGEN.

Fransch-Nederlandsche handel. — Het Fransche Office national du commerce extérieur heeft sedert het begin van den oorlog een aantal „dossiers commerciaux” gepubliceerd over Nederland. In het dossier no. 80-71-5 van 18 Juni 1915 van de hand van den vice-consul van Frankrijk te Amsterdam wordt o.m. het volgende gezegd. „De Duitsche afzet-

organisatie is hier te lande zoo grondig gevestigd, dat het waarschijnlijk voor Frankrijk ondoenlijk zou zijn van het begin af aanbiedingen over een uitgebreide linie te doen. De Fransche artikelen te verkoopen, waarnaar vraag is, zal niet zoo moeilijk zijn. Daarbij is o.m. van belang, dat de handelaren van Amsterdam zeer geneigd zijn de Fransche producten welwillend te ontvangen, want een Fransch etiket is een aanbeveling bij het publiek. Helaas — aldus de berichtgever — zenden wij maar weinig handelsreizigers naar Nederland uit. Het meerendeel is niet met de taal van het land bekend en hun lastgevers missen meestal de volharding om de vrucht van hun werk rustig af te wachten. Beweerende, dat in het verloop van één of twee maanden verblijf in Nederland de reizigers meer onkosten gemaakt hebben dan de in dien tijd verkregen bestellingen goedmaken, roepen de fabrikanten en exporthuizen hun reizigers terug, in steê van door te zetten en alsdan de aanvankelijke onkosten ruim gedekt te verkrijgen. Het zou goed zijn — aldus het rapport — indien de Fransche handel in Nederland het voorbeeld volgde, dat te Londen gegeven werd met de „Coin de France”, waar de groote Fransche dagbladen en geïllustreerde tijdschriften, alsmede boeken, verkocht worden en waar Fransche parfumerieën worden tentoongesteld. De jaarlijksche onkosten zouden omtrent 40.000 frs. bedragen. De ter plaatse verblijvende beambten zullen inlichtingen kunnen verschaffen aangaande den prijs van de artikelen en de adressen van de fabrikanten. Voorts voor zoover de laatstgenoemden niet hier te lande vertegenwoordigd zijn, bestellingen kunnen aannemen. Behalve te Amsterdam zou ook elders in andere belangrijke plaatsen van Nederland een zoodanige inrichting met der tijd gevestigd kunnen worden. Dit plan — de lezer zal het zich herinneren — werd ook voor Nederland wel eens aanbevolen. Nog onlangs op pag. 572 vestigden wij de aandacht op een beschouwing terzake in het Tijdschrift voor Economische Geografie.

De Fransche parfumerieën, waarvoor bepaaldelijk het denkbeeld van de Coin de France wordt opgeworpen, vormen, zooals men weet, een zeer belangrijk artikel van den Franschen import hier te lande. Het kan daarom van belang zijn te vermelden, dat een ander dossier no. 80-71-8 speciaal aan de parfumerieën en kappersartikelen gewijd is, waarin o.m. er op gewezen wordt, dat de invoerrechten hier te lande op parfumerieën bepaald zijn onafhankelijk van het alcoholgehalte en 't aldus voor den Franschen leverancier voordelig is geconcentreerde producten aan zijn depôt-houder te zenden, die deze dan in verdunnen staat in den handel brengt. Van Deutsche zijde — aldus het rapport in kwestie — wordt deze practijk steeds toegepast.

Ten besluite van deze mededeeling over Fransch-Nederlandsche handelsrelaties kan herinnerd worden aan het bestaan van de Commissie voor den Nederlandsch-Franschen handel, gevestigd te 's-Gravenhage, waarin een aantal bekende personen hier te lande, zitting hebben.

Het Imperial Mineral Resources Bureau. — De lezer zal zich herinneren, dat in de Britsche Rijksoorlogsconferentie van 1917 aangedrongen werd op de instelling van een rijksbureau voor delfstoffen. Wij hebben destijds op pag. 368 van den vorigen jaargang een aanteekening aan de kwestie gewijd. Er is een jaar heengegaan alvorens dit bureau geïnstalleerd is. Na de uitlatingen van de Rijksoorlogsconferentie is een speciale commissie benoemd om het voorstel te onderzoeken. In haar rapport schetste zij de taak van het bureau, waarnaar verlangd werd, als volgt:

a. te verzamelen, samen te voegen en te verspreiden inlichtingen aangaande voorraden, winning, behandeling, verbruik en behoefte van ieder mineraal of metaal van economische waarde.

b. vast te stellen het gebied, waarop bestaande instellingen reeds werkzaam zijn, met het oogmerk onnoodig dubbel werk te voorkomen.

c. maatregelen te overwegen, waarmede bestaande instellingen bijgestaan of verbeterd kunnen worden in de vervulling van de onderscheidene taken.

d. dergelijke instellingen zoo noodig aan te vullen, teneinde kennis te verkrijgen, die nu niet verzameld wordt en waaraan voor de oogmerken van het bureau behoefte bestaat.

e. van raad te dienen aangaande ontwikkeling van de mineralen-voorraden in het Britsche Imperium of in bijzondere deelen daarvan, opdat zulke voorraden ter beschikking zullen komen voor de verdediging en nijverheidsontwikkeling van het Groot-Britsche Rijk. Het bureau is thans definitief gevestigd. Het zal een Koninklijk Charter verkrijgen en in den Raad van Beheer werden benoemd de volgende leden: Sir Richard Redmayne, (voorzitter); Dr. Willet G. Miller (Canada); W. S. Robinson (Australia); Thomas Hutchinson Hamer (New Zealand); W. P. Schreiner (South Africa); Lord Morris (Newfoundland); R. D. Oldham (India); J. N. Evans (benoemd door den Secretary of State for the Colonies); W. Forster Brown (Mineral Adviser to H. M. Woods and Forests); Professor H. C. H. Carpenter (President van the Institute of Metals); Dr. F. H. Hatch (Lid van het Mineral Resources Advisory Committee van het Imperial Institute); Sir Lionel Phillips (laatstelijk Director of the Mineral Resources Development Department, Ministry of Munitions); Edgar Taylor (ex-President van the Institute of Mining and Metallurgy); Wallace Thorneycroft (President van the Institution of Mining Engineers); Arnold D. McNair (Secretaris).

Het adres van het bureau is: The Secretary, Imperial Mineral Resources Bureau, Holborn Viaduct Hotel, E.C.1.

*Emissies in Engeland.*¹⁾ — In het eerste halfjaar van 1918 is wederom slechts voor een gering bedrag in Engeland de emissie toegelaten van kapitaal voor particuliere rekening, ofschoon het bedrag, uit dezen hoofde in de eerste zes maanden van 1918 uitgegeven, zijnde £ 6.655.000, nagenoeg gelijk is aan hetgeen hiervoor over het geheele jaar 1917 gesancioneerd werd. Hiertegenover is de uitgifte voor gouvernements-rekening natuurlijk reusachtig geweest. Aan War Bonds en War Savings Certificates is in het afgelopen halfjaar uitgegeven een totaal bedrag van £ 689.525.200. Hieronder volgt een vergelijkend overzichtstaatje der totale emissies, uitgedrukt in duizenden ponden.

	1914	1915	1916	1917	1918
1e kwartaal	97.610	46.314	156.251	825.925	475.259
2e „	54.739	25.693	131.022	221.254	220.921
3e „	20.266	586.773	111.578	57.054	—
4e „	339.908	26.462	186.585	214.363	—
Totaal . . .	512.523	685.242	585.436	1.318.596	696.180

In deze cijfers is niet begrepen het schatkistpapier (Exchequer Bonds), dat nog een geringe vermeerdering aan het totaal zou geven. Ook is niet medegedeld de vermeerdering van de tijdelijke voorschotten, onder het hoofd Ways en Means, in de zes maanden in kwestie £ 52.000.000 bedragend. Van 1 Januari tot 30 Juni werden aan nieuwe National War Bonds verkocht £ 634.825.200, hetgeen een wekelijkschen verkoop vertegenwoordigt van £ 24.400.000. Van het voornoemde totaal werd in het eerste kwartaal 1918 door bemiddeling van banken £ 423.873.700 geplaatst en door bemiddeling van de postkantoren £ 15.173.000. Voor het tweede kwartaal zijn deze cijfers resp. £ 188.832.200 en £ 6.946.300.

Aan War Savings Certificates werden in het eerste halfjaar 1918 aan den man gebracht een totaal van £ 54.700.000, zijnde een wekelijksch gemiddelde van £ 2.100.000.

¹⁾ Vergel. pag. 162 l. j.

Uitvoer van Brazilië. — Van de belangrijkste Braziliaansche uitvoerartikelen volgen hier de waarde-cijfers voor het jaar 1917, vergeleken met het gegeven van de beide voorafgaande jaren, uitgedrukt in duizenden Engelsche ponden.

	1915	1916	1917
Katoen.....	287	120	793
Suiker.....	756	1.286	3.624
Rubber.....	7.040	7.496	7.479
Cacao.....	2.894	2.500	2.536
Koffie.....	32.190	29.279	23.052
Bevroren vleesch....	310	1.414	3.134
Huiden.....	2.956	3.687	3.202
Vellen.....	741	817	1.062
Fruit.....	385	497	502
Tabak.....	1.162	1.529	1.260
Mangaan.....	536	1.478	3.062
Herva Matté.....	1.856	1.838	1.680
Goud.....	494	474	473
Rijst.....	—	24	1.262
Boonen.....	5	686	2.150

Deze cijfers zijn ontleend aan het Board of Trade Journal van 1 dezer.

Arbeidersverschaffing in de Vereenigde Staten. — In de New Yorksche Chronicle, die na meer dan een maand afwezigheid bij de jongste Engelsche mail weder eens verschenen is, vinden wij een en ander medegedeeld over de maatregelen, door de Regeering in de Vereenigde Staten genomen ten behoeve van het aanwerven van werkrachten, waaraan, zooals algemeen bekend is, in Amerika in zoo aanzienlijke mate behoefte is. Het werk is gecentraliseerd in de United States Employment Service. „Our reserves of skilled labor are virtually gone” heeft onlangs — aldus de Chronicle — een der autoriteiten in het publiek gezegd en men behoeft zich dan ook niet te verwonderen, dat oogenblikkelijk op Amerikaansche wijze aan den slag gegaan werd om den ontbrekende factor in de nieuwe oorlogsmatenschap uit den grond te stampen. De georganiseerde arbeiders zouden krachtadig medewerken om meer werkrachten te werk te stellen. Vooral bij den landbouw doet het tekort aan werkracht zich gevoelen en er is reeds te kennen gegeven, dat de boeren in aanzienlijke mate moeten rekenen op het gebruik maken van jongens in het bedrijf, omdat de getrainde landbouwers overgebracht zijn naar de industriële productie-plaatsen. De tijd is nog niet daar, dat men ook vrouwen zal moeten nemen tot het verrichten van het zware werk op de boerderij. Berekend is, dat aan het einde van het nu aanstaande oogst-seizoen tusschen de 250 en 500.000 jongens van 16 tot 21 jaar voor werk op de boerderij beschikbaar zullen zijn. De Education Division van de Employment Service houdt zich onledig met het ontwerpen van „speed up” posters, die in de fabrieken op de muren te plakken zijn. „The text — aldus het hier geresumeerde stukje in de Chronicle — being in a form acceptable to both employers and wage-earners.”

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

Journal des Economistes. — Parijs, 15 Juni 1918.

Yves-Guyot, La discussion sur le renouvellement du privilège de la Banque de France; *W. M. J. Williams*, Les Finances du Royaume-Uni (1917—1918—1919); *Arthur Raffavolich*, Troisième rapport sur les dépenses publiques en Angleterre; *Maurice Dewavrin*, L'Impôt sur les bénéfices de guerre aux Etats-Unis; *J. Lefort*, Revue de l'Académie des sciences morales et politiques; *Yves-Guyot*, Les Finances de guerre des Etats-Unis; *A. Tardieu*, L'Effort de guerre des Etats-Unis; *Georges de Nouvion*, La situation économique et financière du Japon en 1917.

Journal de la Société de Statistique de Paris. — Parijs, Juni 1918.

P. Meuriot, L'immigration contemporaine au Ca-

nada; *M. Evesque*, La guerre actuelle et le marché monétaire; *P. Meuriot*, Les noms révolutionnaires. — La repartition des langues en Suisse.

Id. — Parijs, Juli 1918.

G. Cadoux, De la meilleure utilisation des combustibles en France et en Angleterre; *M. Bellom*, Chronique des questions ouvrières et des assurances sur la vie.

Political Science Quarterly. — New-York, Juni 1918.

W. C. Mitchell, Bentham's Felicific Calculus; *C. J. Foreman*, Legal theories of profit; *H. C. Sherman*, The food supply of Russia; *A. C. Millsbaugh*, Irregular Voting in the United States; *Ch. R. Lingley*, Characteristics of president Cleveland.

The Geographical Journal. — Londen, Juli 1918. o. m.

Th. Holdich, Address at the Anniversary General Meeting; *J. S. Barnes*, The Future of the Albanion State.

Weltwirtschaft. — Berlijn, Juni/Juli 1918. Sonderheft: Wirtschaftsfragen in den neuen Ost staaten.

Dr. A. Grabowsky, Der wirtschaftliche Wiederaufbau Polens; *Dr. P. Leutwein*, Litauen unter besonderer Berücksichtigung der Bevölkerungspolitik; *L. Lochaczewer*, Der Hafen von Litauen; *H. Dohrmann*, Kurlands wirtschaftliche Bedeutung für Mitteleuropa; *Dr. Fr. Wertheimer*, Estlands Wirtschaftsleben; *G. Buetz*, Die landwirtschaftlichen Verhältnisse Finnlands; *Dr. Fr. Wertheimer*, Die Lage der ukrainischen Zuckerindustrie; *Prof. Dr. K. Kassner*, Die wirtschaftliche Bedeutung der Dobrudscha; *Dr. Neubauer*, Constanza als Seehafen; *Prof. Dr. von Dungen*, Rumäniens Bedeutung für Mitteleuropa; *Prof. Dr. W. Peuck*, Die geologischen Grundlagen einer Untertunnelung des Bosphorus; *Dr. Frhr. von Mackay*, Berlin—Herat; *Dr. A. Wirth*, Wege zur Ukraine.

REGEERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Roode kool. Met ingang van 15 Augustus moet van roode kool 30 pCt. voor het binnenland worden geveild.

Aardappelen. Het algemeene vervoerverbod, is nu uitgebreid tot alle soorten aardappelen, oogst 1918.

Prijzen landbouwproducten. De Minister van Landbouw heeft maximumprijzen vastgesteld voor producten van den oogst 1918 bij inbezitneming bij gebleken clandestien vervoer, enz. Voor dit geval zijn de prijzen aanmerkelijk lager dan de algemeene, die reeds 3 Augustus werden vastgesteld.

Hennep. Verboden is het vervoer van hennep. Vordering van gewassen. Aan de gewassen, welke ingevolge voorschrift van den Minister van Landbouw in bezit moeten worden genomen, zijn nog toegevoegd: evene, spelt en aardappelen.

Hooi. Met ingang van 27 Juli werd, behoudens uitzonderingen, verboden het vervoer van alle hooi.

Voederbieten, enz. Behoudens uitzonderingen is verboden de aflevering en het vervoer van voederbieten, mangelwortelen, koolrapen en paardepeen en zijn maximumprijzen voor deze artikelen vastgesteld.

Inventarisatie kalkkipeieren. Ieder, die meer dan 600 stuks kalkkipeieren in voorraad heeft, moet daarvan vóór 22 Augustus mededeeling doen aan den burgemeester zijner gemeente.

Eiwit en eigeel. Het bij beschikking van 17 Juni j.l. gegeven verbod tot vervoer van kippen- en eendeneieren, geldt ook voor eiwit en eigeel.

Melkproducten. Aangezien misbruik werd gemaakt van de bestaande algemeene ontheffing van het verbod tot aflevering en vervoer van melkpro-

ducten voor hoeveelheden van niet meer dan 5 K.G., is deze teruggebracht tot 1 K.G.

K a a s. Aangezien nog steeds groote hoeveelheden kaas clandestien vervoerd en afgeleverd worden en het Rijkskantoor voor Melk en Kaas daardoor niet in de gelegenheid is voldoende voorraden voor den winter op te leggen, heeft de Minister met ingang van 20 Augustus verboden volle of bewerkte melk te verwerken tot kaas, tenzij een speciale ontheffing is verleend.

Honing en was. Onder intrekking van zijne beschikking van 23 Juli 1917, betreffende distributie van honing, maximumprijzen, enz., heeft de Minister van Landbouw verboden de aflevering en het vervoer van ongezuiverde bijenwas en vastgesteld een maximumgroothandelsprijs voor zuivere gele bijenwas van f 5 per K.G. netto gewicht en maximumprijzen voor lek- of slingerhoning en voor raathoning. Voor pers- en zeemhoning zullen nog vóór het begin van den oogst 1918 prijzen worden gepubliceerd.

Gehandhaafd blijft het verbod tot verkoop, aflevering en vervoer van zuivere gele bijenwas, bijenwasafval, kunstraat, waaruit de aanwezig geweest zijnde honing verwijderd is, ruwe was, witte was, zoomede van alle stoffen, waarin zich paraffine of was bevinden, in welken vorm ook.

Onder zuivere, gele bijenwas moet ook worden verstaan extractiewas, prima was, geraffineerd was en alle zuiver gele bijenwas, onder welke benaming dan ook.

Schapenvellen, enz. De Minister van Landbouw heeft vastgesteld een distributieregeling voor schapenvellen, enz. waarbij verboden is de aflevering en het vervoer daarvan.

Ban ket bakkers bloem. De aan banketbakkers te verstrekken bloem zal voortaan bestaan uit 100 pCt. tarwebloem, waarvan een deel Amerikaansche bloem.

Eikels. Bij het Rijkskantoor voor Thee en Koffie is een regeling in voorbereiding voor de inzameling, het vervoer en de verwerking van eikels van den oogst 1918. De plattelandsbevolking, die zich met het inzamelen wil bezighouden, wordt aangeraden niet vóór October eikels, welke nog onrijp zijn, af te slaan.

Inzouten van garnalen. Met ingang van 15 Augustus is verboden het inzouten van garnalen, tenzij daartoe vergunning is verleend.

Moederkoorn. In de roggebouwende streken zal aan inzamelaars van moederkoorn (*Secale cornutum*) gelegenheid worden geboden, dit product bij apothekers, in bepaalde centra van die streken gevestigd, in te leveren tegen den prijs van f 10 per K.G. netto gewicht.

Verbandmiddelen. In verband met de schaarschte aan katoen wordt de aandacht gevestigd op de mogelijkheid om verbandwatten te vervangen door andere vezelstoffen, o.a. turfvezels.

Kaarsen. Voor lichtlooze gezinnen wordt over de maanden September en October tezamen, gerekend op één pak kaarsen per gezin.

Zoolleder. Het Rijkskantoor voor Huiden en Leder heeft aan de schoenfabrikanten en reparateurs medegedeeld, dat de in het land aanwezige voorraden leder, in het bijzonder croupon- en afvalleder, door gebrek aan looistoffen, in verre na niet toereikend zijn om aan de bestaande behoefte te voldoen. Het gebruik van surrogaten als b.v. houten of rubber zolen zal dan ook zooveel mogelijk moeten worden bevorderd.

Zeep. Met ingang van 1 September a.s. gelden de verbodsbepalingen op de aflevering en het vervoer van harde zeep ook voor toilet-, scheer- en medicinale zeep. Tevens zijn met ingang van genoemden datum maximumprijzen vastgesteld voor toilet- en scheerzeep.

Turfstrooisel. Met opheffing van de Turfstrooisel-commissie is ingesteld een *Rijkskantoor voor Turfstrooisel*, gevestigd te Deventer.

MAANDCIJFERS.

PRODUCTIE DER KOLENMIJNEN. *)

(Ontleend aan „Maandschrift Centraal Bureau Statistiek”)

Naam van de Mijn	Mei		Juni	
	1918	1917	1918	1917
<i>Staatsmijnen.</i>				
„Wilhelmina”....	44.763	36.881	45.692	29.011
„Emma”.....	55.915	46.066	58.847	33.498
„Hendrik”.....	14.172	—	14.568	—
Totaal....	114.850	82.947	119.107	62.509
<i>Particul. mijnen.</i>				
Domaniale mijn..	39.757	38.834	37.956	29.215
Mijn Laura en Vereeniging.....	41.000	38.300	39.100	28.900
Oranje-Nassau mijnen.....	69.915	63.659½	71.325	43.298
Mijn Willem Sophie.....	19.600	20.900	20.163	16.863
Totaal....	170.272	161.693½	168.544	118.276
Totaal generaal	285.122	244.640½	287.651	180.785½

*) In tonnen.

1) De daling der productie in Juni 1917 staat in verband met een staking, welke van 21 Juni tot 2 Juli duurde.

Het „Maandschrift” teekent bij de cijfers aan: uit bovenstaande cijfers blijkt, dat in het 2e kwartaal van 1918 geproduceerd werd 857.955 ton, tegen 849.397 ton in het vorige, of 8.558 ton meer. Laat men de productie der staatsmijn „Hendrik” buiten beschouwing, dan werd dit kwartaal 158,081½ ton méér geproduceerd dan in het overeenkomstige van het vorige jaar.

NEDERLANDSCHE HANDELSSTATISTIEK.

Verschenen zijn — ingevolge ministerieele beschikking gelijktijdig — de afleveringen Januari tot en met Juni 1918 van de Maandstatistiek van den In- en Uitvoer en van het Scheepvaartverkeer der meest belangrijke handelsartikelen, uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek, waaruit wij de hierna volgende tabellen hebben samengesteld. In de afleveringen van de maandstatistiek zijn de goederen ondergebracht in 15 groepen. Wij hebben voor de gegevens der onderscheidene maanden van 1918 en het voorafgaande jaar — zie pag. 744 en 745 — de alphabetische volgorde gekozen; enkele artikelen van minder beteekenis zijn weggelaten. De getallen zijn afgerond op duizenden kilogrammen. Voorts is opgenomen het totaalcijfer der zes maanden, Januari-Juni, in 1918 en 1917, pag. 746 1^e kolom.

De afleveringen van de maandstatistiek vermelden bij ieder artikel hoeveel daarvan is uitgevoerd naar of ingevoerd uit de landen waarmede de aanzienlijkste handelsbeweging heeft plaats gevonden. Wij hebben nu voor een aantal belangrijke landen een totaalcijfer berekend, respectieve onderscheiden naar de indeeling: a. voedings- en genotmiddelen, b. grondstoffen en halfabrikaten, c. bewerkte artikelen en voor de som van alle goederen samen. Zooals de titel van de afleveringen reeds aangeeft zijn niet alle goederen waarvan in- of uitvoer plaats gevonden heeft in de publicatie opgenomen. De bekende voorbeelden van ontbrekende artikelen zijn groenten en gecondenseerde melk. Wij hebben dan ook nagelaten optellingen voor de drie door ons gekozen groepen of voor het algemeen totaal van in- en uitvoer te verrichten en treden er ook niet in aan de verkregen cijfers beschouwingen vast te knopen, de onderlinge vergelijking van de cijfers voor 1917 en 1918, waarvoor gelijke reserves gelden, kan evenwel zonder bezwaar geschieden.

Men vindt de voorafgaande statistiek van in- en uitvoer op pag. 208, 209 en 231 van den l. j. opgenomen.

Artikelen	JANUARI				FEBRUARI				MAART			
	Invoer		Uitvoer		Invoer		Uitvoer		Invoer		Uitvoer	
	1917	1918	1917	1918	1917	1918	1917	1918	1917	1918	1917	1918
Aardappelen ..	0	0	95	17	0	0	13	11	0	1	15	17
Aardappelmeel ..	0	0	1.332	4	0	0	751	2	0	0	3.533	2
Aardew. en porsl.	1.878	1.481	848	146	1.047	1.468	415	264	2.371	1.250	93	159
Bier	38	25	1.761	117	28	0	512	132	42	5	249	104
Boter	0	13	982	1.455	0	1	321	349	0	1	1.509	614
Cacao	7	0	560	70	0	0	349	7	0	0	125	65
Cement en tras.	5.941	7.813	5	0	5.455	7.025	0	0	16.296	4.469	0	0
Chem. product. ¹⁾	1.246	2.684	105	96	708	1.004	125	146	964	1.841	103	134
Chilisalpete ..	6.926	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Chocolade	19	0	135	48	0	0	156	26	26	0	81	13
Copra	8.632	0	0	0	3.750	0	0	0	2.434	107	0	0
Eieren	0	0	496	182	0	0	735	664	0	0	3.264	242
Garens v. katoen	1.935	8	30	2	1.594	15	26	0	1.838	3	35	1
„ v. wol	60	1	3	0	71	0	1	0	70	0	0	0
„ v. vlas, henn.	5	0	42	0	0	0	36	0	3	0	37	0
Gedistilleerd ..	1.619	2	1.762	627	764	0	2.093	331	227	1	391	628
Gerst	10.653	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gist	0	0	451	204	0	0	322	163	0	0	395	143
Glas en glaswerk	1.899	1.439	4.169	473	1.210	1.354	1.324	310	25.291	1	743	0
Haver	0	2	0	0	6.770	1	0	0	0	1	0	0
Hout ²⁾	19.948	61.012	140	0	8.982	13.953	1	0	16.132	13.975	26	0
Huiden en vellen	724	88	554	269	412	75	146	0	307	0	30	0
Kaarsen	0	0	64	0	0	0	0	0	6	0	0	0
Kaas	—	—	3.103	7.185	—	—	6.583	1.782	—	—	5.135	2.582
Katoen (ruwe) ..	1.511	0	0	0	737	0	0	0	1.020	0	0	0
Kinabast	843	0	84	96	468	0	132	43	43	0	525	30
Kleurstoffen ..	40	24	65	0	18	6	0	0	88	2	0	0
Klinknagels enz.	52	137	1	0	41	40	0	0	335	44	1	0
Koffie	2.848	686	229	0	2.085	153	367	0	1.798	80	344	0
Koper en koperw.	280	52	0	0	38	48	0	0	449	41	0	0
Leder	0	0	—	—	2	0	—	—	1	0	—	—
Lijnolie	0	0	30	0	0	0	29	0	0	0	299	0
Lijnzaad	7.195	0	1	0	4.030	0	1	0	8.474	0	3.131	2.507
Lood en loodwerk	268	0	1	0	243	0	0	0	77	0	0	0
Machines	2.486	3.009	595	277	2.834	2.663	431	71	4.621	2.865	256	52
Maïs	53.436	2	0	0	30.805	0	0	0	13.871	0	0	0
Manufact. ³⁾ n.a.g.	32	0	—	—	17	0	—	—	23	1	—	—
„ modewaren ..	60	23	—	—	80	18	—	—	89	25	—	—
„ onderkleding	62	0	—	—	27	0	—	—	62	13	—	—
„ dekens v. wol	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Margarine	0	47	13.415	6.805	0	0	11.508	4.797	2	0	10.379	5.891
Palmpitten	2.726	0	0	0	1.082	0	0	0	2.640	0	0	0
Papier	2.871	1.909	11.777	4.198	1.270	1.547	6.969	5.872	2.771	1.343	6.195	6.315
Petroleum	26.845	2	8	1	322	0	8	1	15.045	1	6	0
Rails enz.	283	42	10	0	52	657	0	0	74	2	1	3
Rijst	671	0	4	0	7.432	—	0	0	5	3	0	0
Rijwielen	97	15	—	—	83	7	—	—	70	19	—	—
Rogge ⁴⁾	41.172	1	0	0	32.758	8	3	0	10.876	1	0	0
Runderen ⁵⁾	0	0	726	1.842	0	0	0	595	0	0	101	0
Schape ⁶⁾	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sig. en sigaretten	78	19	385	368	55	0	177	191	88	2	237	416
Staal- en ijzerw. ⁶⁾	1.262	2.554	607	52	1.473	2.450	295	99	3.380	2.809	101	25
Steenkolen enz.	228.606	321.609	2.752	8.649	67.952	230.189	1.039	7.125	298.123	201.604	3.660	4.356
Suiker, basterd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
„ beetw. (ruwe)	0	0	17	5.247	60	0	20	4.326	0	0	0	3.445
„ riet (ruwe) ..	3	0	—	—	7	0	—	—	0	0	—	—
Tabak	9.335	23	1.588	1.230	6.959	49	1.888	1.170	4.914	0	4.993	615
Tarwe ⁴⁾	43.803	5	91	188	35.030	10	59	298	10.900	4	120	57
Thee	47	0	—	—	654	0	—	—	735	0	—	—
Tinblokken	178	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Varkens ⁵⁾	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Visch	0	0	4.472	878	0	0	3.814	2.140	0	104	3.100	1.539
Vlas	0	6	590	409	0	0	302	1.366	0	7	537	633
Vleesch	0	0	4.921	162	0	0	3.842	40	0	0	2.097	5
Vruchten ⁷⁾	56	0	1	13	20	0	0	1	9	0	0	7
Wijn	924	52	55	0	307	125	151	1	438	153	150	0
Wol	620	43	0	0	647	0	0	0	524	13	0	0
Weefs. en stoff. ⁸⁾	11	8	—	—	11	10	—	—	12	7	—	—
van zijde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ van katoen ..	156	11	700	143	295	12	560	63	315	10	82	54
„ v. vlas, henn.	2	1	2	0	1	0	4	1	2	0	8	0
„ laken enz.	59	0	12	0	19	0	1	0	75	0	0	0
„ flanel	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0
IJzer, gegot. (ruw)	10.075	1.791	0	0	4.148	2.293	0	0	3.266	2.989	0	0
„ plaat en smeed	545	11.282	23	0	1.357	8.372	0	0	7.267	7.980	0	0
„ buizen	39	781	1	1	45	865	2	0	313	1.161	0	0
Zink en zinkwerk	129	0	1.179	20	225	0	747	0	5	0	652	0
Zout	2.117	9.093	1	0	4.248	12.868	5	0	6.268	19.283	0	0

¹⁾ Geen verwaren, soda of potasch. ²⁾ Geen verfhout. ³⁾ Zie ook Weefsels. ⁴⁾ Incl. bloem en meel naar verhouding 3 : 4.
⁵⁾ Stuks. ⁶⁾ Zie ook IJzer. ⁷⁾ Ook gedroogd, maar geen Zuidvruchten. ⁸⁾ Zie ook manufacturen.

APRIL				MEI				JUNI				Artikelen
Invoer		Uitvoer		Invoer		Uitvoer		Invoer		Uitvoer		
1917	1918	1917	1918	1917	1918	1917	1918	1917	1918	1917	1918	
14	8	364	12	1	6	685	10	0	0	322	6	Aardappelen ...
0	0	2.028	2	0	0	1.252	0	0	0	226	0	Aardappelmeel..
2.503	399	107	169	2.613	845	286	132	2.172	735	1.051	135	Aardew. en porsl.
9	12	240	5	9	4	695	3	5	45	1.237	4	Bier .....
0	1	3.306	6	0	0	2.542	7	0	0	5.247	2	Boter .....
0	0	265	0	0	0	213	31	0	0	10	0	Cacao .....
17.192	17.874	0	0	28.252	19.578	0	1	36.418	9.384	4	0	Cement en tras.
1.734	2.353	146	87	2.167	1.092	71	135	1.311	1.112	200	12	Chem. product.¹)
3	0	0	0	0	0	0	0	18	1.128	0	0	Chilisalpetet ..
0	0	150	0	0	0	49	0	0	0	13	0	Chocolade .....
109	0	0	0	2.874	0	0	0	4.412	0	0	0	Copra .....
0	0	4.481	116	0	0	3.492	0	0	0	3.705	0	Eieren .....
962	12	0	0	781	0	1	0	1.795	5	95	0	Garens v. katoen
29	0	0	0	15	0	0	0	7	0	0	0	„ v. wol.....
29	0	41	0	28	0	25	11	34	54	42	13	„ v. vlas, henn.
63	1	151	2	16	1	412	222	18	0	1.516	24	Gedistilleerd ...
0	0	0	0	24.464	1.500	0	0	7.964	0	0	0	Gerst .....
0	0	328	211	0	0	317	121	0	0	270	120	Gist .....
2.814	1.116	364	169	2.674	1.105	229	210	2.864	764	980	63	Glas en glaswerk
10.728	2	0	0	10.026	2	1	0	9.428	0	0	0	Haver .....
18.054	19.385	10	10	34.790	13.173	100	15	87.204	18.056	45	1	Hout ²) .....
54	0	48	0	60	66	45	0	137	0	507	0	Huiden en vellen
0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	Kaarsen .....
—	—	4.812	300	—	—	4.955	144	—	—	7.483	524	Kaas .....
466	0	0	0	1.138	0	0	0	2.644	0	0	0	Katoen (ruwe)..
20	0	330	65	29	0	341	14	20	0	713	7	Kinabast .....
84	3	0	0	118	9	0	0	6	2	0	0	Kleurstoffen ...
327	145	0	0	152	41	0	3	287	229	5	0	Klinknagels enz.
135	44	293	0	271	10	1	0	1.845	44	0	0	Koffie .....
23	1	0	0	310	20	0	0	119	3	0	0	Koper en koperw.
3	0	—	—	0	0	—	—	0	0	—	—	Leder .....
0	0	429	0	1	0	77	0	0	0	52	0	Lijnolie .....
31	0	2.323	1.057	0	0	570	967	0	0	0	0	Lijnzaad .....
500	0	0	0	502	0	7	0	128	0	1	0	Lood en loodwerk
4.512	2.069	71	43	3.884	2.642	352	24	4.379	2.224	2.352	14	Machines .....
17.867	0	0	0	17.444	0	0	0	29.463	200	0	0	Mais .....
27	0	—	—	28	0	—	—	54	0	—	—	Manufact.³) n.a.g.
55	14	—	—	54	30	—	—	24	34	—	—	„modewaren ..
24	1	—	—	28	2	—	—	39	3	—	—	„onderkleding
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	„dekins v. wol
1	0	11.128	1	3	0	5.361	0	10	0	10.982	1	Margarine .....
2.830	0	0	0	1.891	0	0	0	2.721	0	0	0	Palmpitten .....
2.471	1.079	3.680	1.370	3.161	1.079	5.846	4.980	2.367	901	9.011	6.501	Papier .....
1	5	4	1	2.758	1	1	1	13.390	2	2	1	Petroleum.....
338	35	0	0	40	66	14	0	223	336	192	0	Rails enz.....
0	8	0	0	0	8	0	0	2	4	0	0	Rijst .....
45	13	—	—	26	12	—	—	13	10	—	—	Rijwielen .....
0	0	0	3	4.060	0	0	0	0	0	8	0	Rogge ⁴) .....
0	0	1	712	0	0	2	0	3	0	0	0	Runderen ⁵) .....
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Schapen ⁶) .....
48	0	305	522	26	2	468	319	68	2	828	28	Sig. en sigaretten
2.076	1.614	49	44	2.297	1.662	456	19	2.206	1.652	691	3	Staal- en ijzerw.⁷)
331.303	60.024	5.547	10.321	288.582	5.974	3.928	6.260	298.810	14.713	1.809	8.580	Steenkolen enz..
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Suiker, basterd.
0	0	151	0	0	0	50	0	0	0	0	0	„ beetw. (ruve)
1	0	—	—	7	0	—	—	0	0	—	—	„ riet (ruve)..
1.244	29	1.652	198	484	0	309	30	3.078	0	1.579	0	Tabak .....
17.806	0	92	67	45.312	0	6.857	17	132.038	0	13.385	17	Tarwe ⁴) .....
1.429	0	—	—	625	0	—	—	701	0	—	—	Thee .....
0	0	0	0	178	0	0	0	0	0	0	0	Tinblokken .....
0	0	0	0	0	0	1	0	6	0	0	0	Varkens ⁵) .....
0	3.931	6.417	616	1	799	6.410	261	2	4.506	2.350	48	Visch .....
0	0	847	10	0	0	1.128	20	0	0	1.243	0	Vlas .....
0	0	401	4	2	0	1.817	0	2	1	321	0	Vleesch .....
9	0	0	0	7	0	7	0	16	0	4.101	256	Vruchten ⁷) ....
97	11	104	0	1.617	126	142	0	407	80	210	0	Wijn .....
350	0	0	0	680	0	0	0	380	0	0	0	Wol .....
9	6	—	—	13	4	—	—	13	1	—	—	Weefs. en stoff.⁸)
281	17	137	0	195	22	360	1	163	8	1.143	2	van zijde
3	0	14	0	1	0	5	0	1	0	0	0	„ van katoen.
48	0	0	0	32	0	5	0	20	0	3	0	„ v. vlas, henn.
1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	„ laken enz...
155	1.534	0	0	1.388	1.342	0	0	3.116	1.261	0	1	„ flanel.....
5.847	7.025	0	0	6.675	8.467	39	0	6.861	6.830	1	0	IJzer, gegot. (ruw)
959	1.115	0	0	854	1.448	0	0	1.135	1.597	12	13	„ plaat en smeed
1	3	811	0	1	73	274	0	2	203	133	0	„ buizen .....
16.026	8.005	0	0	13.030	11.146	0	0	10.453	10.625	0	0	Zink en zinkwerk
												Zout .....

¹) Geen verwaren, soda of potasch. ²) Geen verhout. ³) Zie ook Weefsels. ⁴) Incl. bloem en meel naar verhouding 3:4.
 ⁵) Stuks. ⁶) Zie ook IJzer. ⁷) Ook gedroogd, maar geen zuidvruchten. ⁸) Zie ook manufacturen.

Artikelen	EERSTE HALFJAAR				Landen	EERSTE HALFJAAR			
	Invoer		Uitvoer			Invoer		Uitvoer	
	1917	1918	1917	1918		1917	1918	1917	1918
Aardappelen	14	15	1.495	72	I. Voedings- en genotmiddelen				
Aardappelmeel	0	0	10.323	2	Ned. O.-Indië	35.837	56	3.470	35
Aardewerk en porselein ..	12.584	6.179	2.702	1.005	Ned. W.-Indië	173	49	3	0
Bier	131	91	4.693	365	Suriname	308	155	330	17
Boter	1	17	13.907	2.432	Duitschland	682	143	77.425	17.112
Cacao	7	1	1.532	172	België	71	21	30.618	2.860
Cement en tras	109.554	66.143	10	1	Frankrijk	857	286	2.307	948
Chemische producten ¹⁾ ..	8.131	10.087	750	610	Groot-Brittannië	4.028	618	92.791	24.734
Chilialspeter	24.850	1.128	0	0	Ierland	7	0	6	2
Chocolade	113	0	586	87	Oostenr.-Hong.	89	44	9.646	2.073
Copra	22.212	107	0	0	Zwitserland	1.740	29	1.611	2.675
Eieren	1	0	16.321	1.204	Zweden	0	0	471	2.107
Garens van katoen	8.915	43	188	2	Noorwegen	0	9.336	74	354
„ van wol	251	2	4	0	Denemarken	1	49	528	1.049
„ van vlas, hennep ..	79	54	223	24	V. S. v. N.-Amerika ...	434.221	265	67.954	45
Gedistilleerd	2.707	5	6.324	1.824	Argentinië	110.604	58	2.277	28
Gerst	43.080	1.500	0	0	Brazilië	2.084	219	0	0
Gist	0	0	2.083	963	Chili	0	3	0	9
Glas en glaswerk	14.015	7.164	7.709	1.939	Unie Z.-Afrika	0	0	647	73
Haver	36.951	7	1	0	Br.-Indië	811	0	8.378	7.925
Hout ²⁾	186.010	139.555	333	27	II. Grondstoffen en halfabrik.				
Huiden en vellen	1.594	229	1.330	269	Ned. O.-Indië	26.719	94	537	7
Kaarsen	6	0	65	1	Ned. W.-Indië	10	0	0	0
Kaas	—	—	32.071	12.516	Suriname	2	0	12	0
Katoen (ruwe)	7.516	0	0	0	Duitschland	1.334.873	927.664	6.415	3.188
Kinabast	1.423	0	2.126	255	België	155.691	15.282	206	31
Kleurstoffen	354	46	65	0	Frankrijk	137	1	44	0
Klinknagels	1.193	706	7	4	Groot-Brittannië	284.705	102.100	7.061	5.230
Kunstabter	16	47	13.907	2.432	Ierland	0	0	4.754	79
Koffie	8.982	1.016	1.235	0	Oostenr.-Hong.	2.571	14.450	118	0
Koper en koperwerk ...	1.219	165	0	0	Zwitserland	0	20	422	146
Leder	6	0	—	—	Zweden	120.160	93.313	3.191	299
Lijnolie	1	0	916	1	Noorwegen	24.326	607	2.451	214
Lijnzaad	19.730	0	6.027	4.532	Denemarken	0	0	0	2
Lood en loodwerk	1.716	0	9	0	V. S. v. N.-Amerika ...	99.772	403	15.700	44.071
Machines	22.716	15.473	4.056	481	Argentinië	22.602	105	0	0
Mais	182.886	202	0	0	Brazilië	248	0	0	0
Manufacturen ³⁾ n.a.g. ...	182	2	—	—	Chili	14.768	1.128	0	0
„ modewaren	378	146	—	—	Unie Z.-Afrika	162	0	0	0
„ onderkleeding ..	226	19	—	—	Br.-Indië	254	0	77	10
„ dekens van wol ..	1	0	0	0	III. Bewerkte artikelen.				
Palmpitten	13.889	0	0	0	Ned. O.-Indië	59	10	9.031	46
Papier	14.910	7.859	43.482	29.237	Ned. W.-Indië	0	0	0	0
Petroleum	58.161	11	31	6	Suriname	0	0	126	8
Rails enz.	1.010	1.138	216	3	Duitschland	67.798	52.271	8.493	8.131
Rijst	8.112	7.880	6	0	België	12.737	3.583	516	330
Rijwielen	335	76	—	—	Frankrijk	80	8	1.261	731
Rogge ⁴⁾	2.062	8	11	3	Groot-Brittannië	16.625	1.010	38.779	18.949
Runderen ⁵⁾	0	0	1.541	2.437	Ierland	0	7	500	9
Schapen ⁶⁾	0	0	0	0	Oostenr.-Hong.	1.122	1.555	610	532
Sigaren en sigaretten ..	363	25	1.529	1.845	Zwitserland	820	969	61	100
Staal- en ijzerwerk ⁷⁾ ..	12.695	12.747	2.179	243	Zweden	3.778	4.307	153	169
Steenkolen enz.	1.513.376	834.113	18.750	45.291	Noorwegen	724	4.533	666	731
Suiker, basterd	0	0	0	0	Denemarken	197	535	606	389
„ beetwortel (ruwe) ..	61	0	238	13.018	V. S. v. N.-Amerika ...	2.626	76	1.325	182
„ riet (ruwe)	17	0	—	—	Argentinië	0	0	1.130	471
Tabak	26.003	100	12.010	3.263	Brazilië	0	0	466	125
Tarwe ⁴⁾	284.923	19	20.602	448	Chili	0	0	0	0
Thee	4.190	0	—	—	Unie Z.-Afrika	0	0	919	159
Tinblokken	356	0	0	0	Br.-Indië	0	0	575	55
Varkens ⁵⁾	0	0	1	2	Totaal der drie groepen.				
Visch	6	9.342	26.725	5.484	Ned. O.-Indië	62.615	160	13.038	88
Vlas	0	13	4.578	2.438	Ned. W.-Indië	183	49	3	0
Vleesch	5	3	5.390	220	Suriname	310	155	468	25
Vruchten ⁷⁾	116	0	4.101	277	Duitschland	1.403.353	980.078	87.333	28.431
Wijn	3.790	559	812	2	België	168.498	18.886	31.848	3.221
Wol	2.997	57	0	0	Frankrijk	1.074	295	3.612	1.679
Weefs. en stoffen ⁸⁾ v. zijde	70	36	—	—	Groot-Brittannië	205.358	103.728	138.631	48.913
„ van katoen	1.503	82	2.984	267	Ierland	7	7	5.260	90
„ van vlas, hennep ..	10	1	33	1	Oostenr.-Hong.	3.782	16.049	10.374	2.605
„ laken enz.	253	0	21	0	Zwitserland	2.560	1.018	2.093	2.921
„ flanel	2	0	1	0	Zweden	123.938	97.620	3.815	2.575
IJzer, gegoten (ruw) ...	22.149	12.269	1	1	Noorwegen	1.991	37.535	3.191	1.299
„ plaat- en smeed... ..	28.353	49.956	63	1	Denemarken	198	584	1.134	1.440
„ buizen	1.010	1.138	15	14	V. S. v. N.-Amerika ...	536.619	744	84.979	44.298
Zink en zinkwerk	364	269	3.797	21	Argentinië	133.206	163	3.407	499
Zout	52.172	71.021	5	1	Brazilië	2.332	219	466	125
					Chili	14.768	1.131	0	9
					Unie Z.-Afrika	162	0	1.566	992
					Br.-Indië	1.065	0	9.030	7.990

¹⁾ Geen verwaren, soda of potasch. ²⁾ Geen verfhout. ³⁾ Zie ook Weefsels. ⁴⁾ Incl. bloem en meel naar verhouding 3:4. ⁵⁾ Stuks. ⁶⁾ Zie ook IJzer. ⁷⁾ Ook gedroogd, maar geen zuidvruchten. ⁸⁾ Zie ook manufacturen.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

	17 Aug. 1918	20 Juli 1914
Ned. Bank	Disc. Wissels. 4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14
	Bel. Binn. Eff. 4 1/2 " 1 " '15	4 " 23 " '14
	Vrsch. in R.C. 5 1/2 " 19 Aug. '14	5 " 23 " '14
Bank van Engeland	5 " 7 Apr. '17	3 " 29 Jan. '14
Duitsche Rijksbank	5 " 23 Dec. '14	4 " 5 Febr. '14
Bank van Frankrijk	5 " 21 Aug. '14	3 1/2 " 29 Jan. '14
Oostenr. Hong. Bk.	5 " 12 Apr. '15	4 " 12 Mrt. '14
Nat. Bank v. Denem.	5 " 9 " '15	5 " 6 Febr. '14
Zweedsche Rijksbk.	7 " 20 Mrt. '18	4 1/2 " 6 " '14
Bank v. Noorwegen	6 " 14 Dec. '17	4 1/2 " 11 " '14
Zwitserse Nat. Bk.	4 1/2 " 31 " '14	3 1/2 " 19 " '14
Bank van Spanje ..	4 " 22 Mrt. '17	4 1/2 " —
Bank van Italië ..	5 " 10 Jan. '18	5 " 9 Mei '14
Feder. Res. Bk. N.Y.	3 1/2-4 1/2	—
Javasche Bank.	3 1/2 " 1 Aug. '09	3 1/2 " 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto	Berlijn Part. disconto	Parijs Part. disc.	N. York Call-money
	Part. disconto	Prolongatie				
17 Aug. '18	2 1/2 ¹⁾	2 3/4 ¹⁾	3 1/2 ^{1/2}	4-5/8	—	5 3/4-6 ¹⁾
12-17 A. '18	2 1/2	2 1/4-3/4	3 1/2 ^{1/2}	4-5/8	—	5 1/2-6
5-10 A. '18	2 3/8-2 1/2	2 1/4-1/2	3 1/2 ^{1/2}	4-5/8	—	5-6
29 J.-3 A. '18	2 1/2	2 1/2	3 1/2 ^{1/2}	4-5/8	—	3 1/2-6
13-18 A. '17	2	2-1/4	4 5/8	4-5/8	—	2 3/4-3 1/2
14-18 A. '16	1-1/8	1 3/4	5/8	4-5/8	—	2 1/4-1/2
20-24 Jul. '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

¹⁾ Noteering van 16 Augustus.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

De laatste week is er hier te lande een zeer groote vraag voor Londen en Parijs uit Zwitserland geweest. Groote bedragen zijn aan onze markt onttrokken, waardoor de koersen voor die deviesen tot 9.26 en 34.65 zijn gestegen. Slot iets minder, n.l. 9.21 1/2 en 34.35. De dollars zijn niet in verhouding met de Ponden gestegen. Noteering te Londen 477 1/4 à 477 1/2, latere koersen, ± 476 3/4.

De koers voor Zwitserland is sterk teruggelopen en een sinds langen tijd ongekennd lage noteering van 47.25 kwam tot stand.

Centrale deviesen veranderden zeer weinig 32.20—32.25, 18.65—18.80. Het groote aanbod in bankpapier bleef aanhouden.

Voor de Skandinavische wissels bestond flinke vraag: Kopenhagen verbeterde van 60.15 tot 60.80; Stockholm 68.70—69; Kristiania 60.45—61.15. Vooral het laatste devies was sterk gezocht.

Spanje bleef aangeboden. Italië kon zich op het verhoogde koerspeil handhaven.

Deze week viel ook een groote vraag naar Ponden bankpapier waar te nemen. De koers, die verleden week nog onder de 10.— noteerde, liep weder tot boven de 10.50 op.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen ¹⁾	Parijs ²⁾	Berlijn ³⁾	Weenen ⁴⁾	St. Petersburg ¹⁾	New York ¹⁾
12 Aug. 1918..	9.11 3/4	33.80	32.17 1/2	18.75	—	1.91 1/2
13 " 1918..	9.24	34.52 1/2	32.30	18.85	—	1.92 3/4
14 " 1918..	9.24	34.65	32.25	18.85	—	1.93 1/2
15 " 1918..	9.24 1/2	34.60	32.25	18.80	—	1.93 1/2
16 " 1918..	9.22	34.50	32.22 1/2	18.80	—	1.93 1/4
17 " 1918..	—	—	—	—	—	1.93 1/4
Laagste d. w. 1)	9.09	33.65	32.10	18.60	—	1.90 3/4
Hoogste " " 1)	9.25	34.70	32.35	18.95	—	1.94
10 Aug. 1918..	9.10 ³⁾	33.65 ³⁾	32.17 1/2 ²⁾	18.72 1/2 ³⁾	—	1.90 7/8
3 " 1918..	9.12 ³⁾	33.65 ³⁾	32.32 1/2 ³⁾	19.— ³⁾	—	1.91 1/2
Muntpariteit ..	12.10 3/8	48.—	59.26	50.41	1.28	2.48 3/4

¹⁾ Noteering te Amsterdam. ²⁾ Particuliere opgave.

³⁾ Noteering van 9 Aug. ⁴⁾ Noteering van 2 Aug.

Data	Stockholm ¹⁾	Kopenhagen ²⁾	Kristiania ¹⁾	Zwitserland ²⁾	Spanje ¹⁾	Batavia ¹⁾ telegrafisch
12 Aug. 1918	68.70	60.30	60.45	48.60	50.50	99 1/2-100 1/2
13 " 1918	68.60	60.30	60.40	48.50	50.75	99 1/2-100 1/2
14 " 1918	68.65	60.50	60.70	48.42 1/2	49.75	99 1/2-100 1/2
15 " 1918	68.70	60.55	60.75	48.—	49.50	99 1/2-100 1/2
16 " 1918	68.85	60.65	60.80	48.—	49.50	99 1/2-100 1/2
17 " 1918	—	—	60.90	—	49.75	99 1/2-100 1/2
L'ste d. w. 1)	68.50	60.10	60.30	47.50	49.—	99 1/2
H'ste " " 1)	68.95	60.85	60.95	48.70	51.—	100 1/2
10 Aug. 1918	68.65 ²⁾	60.25 ²⁾	60.30	48.67 1/2 ²⁾	51.—	99 1/2-100 1/2
3 " 1918	68.70 ³⁾	60.60 ³⁾	60.85	48.75 ³⁾	51.75	99 1/2-100 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

¹⁾ Noteering te Amsterdam. ²⁾ Particuliere opgave.

³⁾ Noteering van 9 Aug. ⁴⁾ Noteering van 2 Aug.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. 4 Rm.)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
17 Augustus 1918	4.76.60	5.65 1/2	nom.	50 7/8
Laagste d. week..	4.76.60	5.65 1/4	nom.	50 3/4
Hoogste " " ..	4.77.10	5.69	nom.	52
10 Augustus 1918	4.77.05	5.68	nom.	52 1/4
3 " 1918	4.76.45	5.71	nom.	51 3/4
Muntpariteit	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Londen	Noteerings-eenheden	24 Juli 1918	1 Aug. 1918	Tudoerk Berlijn 1918		12 Aug. 1918
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
B. Aires	d.p.gd.pes.	51	50 7/8	50 1/4	51 15/32	50 7/8
Calcutta	sh/d.p.rup.	1/6 1/8	1/6 1/8	1/6	1/6 1/16	1/6 1/8
Hongkong	id. p. \$	3/37 1/8	3/4	3/4 1/8	3/5	3/5
Lissabon	d. p. escudo	30 1/4	30	29 1/2	31 1/2	30 1/2
Madrid	Peset. p. £	17.52	17.85	17.68	18.55	18.50
Montevideo ..	d.p.peso	60 1/2	62 1/4	61 1/8	62 1/2	62
Montreal	\$ per £	4.84 3/4	4.84 1/2	4.83 1/2	4.85 3/4	4.85 1/2
Petrograd ...	R. p. £	10.80	nom.	nom.	nom.	nom.
R.d.Janeiro 1)	d.p.milr.	12 7/32	12 3/8	12 3/16	12 1/2	12 7/16
Rome	Lires p. £	43.22	40.06	35.90	40.05	36.10
Shanghai ...	sh/d.p.tael	4/9 1/4	4/9 1/4	4/9 1/4	4/10	4/10
Singapore ..	id. p. \$	2/4	2/4	2/3 7/8	2/3 1/2	2/3 1/2
Valparaiso 1)	d.p.pap.p.	16 7/8	16 7/8	16 23/32	17	16 23/32
Yokohama ..	sh/d.p.yen	nom.	nom.	nom.	nom.	nom.

¹⁾ Noteeringen op 90 dagen.

GOUD EN ZILVER.

Sedert 29 Juli 1916 worden de dagelijksche ontvangsten en onttrekkingen van goud door de Bank van Engeland tijdelijk niet bekend gemaakt.

NOTEERING VAN ZILVER.

Noteering te Londen.		te New York	
17 Aug. 1918.....	48 18/16	99 5/8	
10 " 1918.....	48 18/16	99 5/8	
3 " 1918.....	48 ¹⁾	99 5/8	
27 Juli 1918.....	48 13/16 ²⁾	99 5/8	
20 " 1918.....	48 18/16	99 5/8	
18 Aug. 1917.....	44	86 3/4	
19 Aug. 1916.....	31 5/16	65 3/4	
20 Juli 1914.....	24 15/16	54 1/8	

¹⁾ Noteering van 2 Aug. ²⁾ Noteering van 26 Juli

N. U. M.

Weekstaat der Nederlandsche Uitvoermaatschappij.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Bankiers	Buitenl. Schatkistbilj.	Debet Diverse reken. 1)	5 p.Ct. Schuld-brieven	Credit Diverse reken. 1)
15 Aug. 1918..	1.002	43.100	60.300	14.308	82.145
8 " 1918..	14.451	19.100	53.100	14.294	67.526
31 Juli 1918..	14.618	19.100	53.100	14.243	67.348
25 " 1918..	13.744	19.100	53.100	14.246	67.688
18 " 1918..	13.433	19.100	53.100	14.139	67.321

¹⁾ Beide rekeningen omvatten, behalve garantiewissels in portefeuille tot het bedrag der buitenl. schatkistbiljetten, in hoofdzaak garantiewissels in depôt bij de Ned. Bank.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 17 Augustus 1918.

Activa.

Binnenl. Wis-	H.-bk. f 51.871.311,79 1/2			
sels, Prom.,	B.-bk. „ 113.482,63			
enz. in disc.	Ag.sch. „ 12.462.878,15 1/2	f	64.447.672,58	
Papier o. h. Buitenl. in				
disconto				
Idem eigen portef. f	8.687.984,—			
Af: Verkocht maar voor				
de bk. nog niet afgel. „			8.687.984,—	
Beleeningen				
incl. vrsch.	H.-bk. f 56.314.633,20 1/2			
in rek.-crt.	B.-bk. „ 5.074.295,28			
op onderp.	Ag.sch. „ 40.397.830,99			
		f	101.786.759,47 1/2	
Op Effecten	f 100.021.859,47 1/2			
Op Goederen en Spec. „	1.764.900,—			
			101.786.759,47 1/2	
Voorschotten a. h. Rijk			14.955.133,10	
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud	f 79.989.675,—			
Muntmat., Goud ..	„ 626.099.243,51			
		f	706.088.918,51	
Munt, Zilver, enz. „	7.861.211,50			
Muntmat., Zilver ..	„ —			
			713.950.130,01	
Effecten				
Bel. v. h. Res.fonds. f	5.048.969,32			
id. van 1/4 v. h. kapit. „	3.907.261,18			
			8.956.230,50	
Geb. en Meub. der Bank	1.770.000,—			
Diverse rekeningen	97.951.295,89			
		f	1.012.505.205,55 1/2	

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—		
Reservefonds	„ 5.079.402,56		
Bankbiljetten in omloop	„ 922.376.780,—		
Bankassigtiën in omloop	„ 1.887.234,37 1/2		
Rekening-Courant saldo's:			
Van het Rijk	f —		
Van anderen	„ 59.109.234,91		
			59.109.234,91
Diverse rekeningen	4.052.553,71		
		f	1.012.505.205,55 1/2
Beschikbaar metaalsaldo	f 516.472.903,99		
Op de basis van 2/5 metaaldekking	„ 319.798.254,13 1/2		
Minder bedraaan bankbiljetten in omloop			
dan waartoe de Bank gerechtigd is ..	„ 2.582.364.515,—		

Verschillen met den vorigen weekstand:

		Meer	Minder
Disconto's	3.052.690,83 1/2		
Buitenlandsche wissels	14.065,—		
Beleeningen	278.331,96 1/2		
Goud		330.282,02	
Zilver		5.926,09 1/2	
Bankbiljetten	3.272.465,—		
Part. Rek.-Crt. saldo's	4.826.834,60		

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeschebare schulden
17 Aug. 1918	706.089	7.861	922.377	60.996
10 „ 1918	706.419	7.867	919.104	56.560
3 „ 1918	713.251	7.860	927.020	53.851
27 Juli 1918	715.123	7.793	909.750	78.846
20 „ 1918	715.258	7.729	910.655	77.111
13 „ 1918	717.388	7.741	920.180	65.569
6 „ 1918	717.518	7.690	926.054	60.354
29 Juni 1918	717.559	7.692	927.335	50.546
22 „ 1918	717.645	7.638	902.474	69.158
15 „ 1918	717.787	7.821	911.227	61.847
8 „ 1918	720.151	7.784	917.260	59.436
1 „ 1918	720.266	7.797	927.614	61.880
25 Mei 1918	721.439	7.799	919.162	73.201
18 Aug. 1917	656.851	7.229	768.531	66.385
19 Aug. 1916	587.278	8.694	659.399	133.792
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Disconto's		Beleeningen	Beschikbaar Metaalsaldo	Dekningspercentage
	Totaal	Hiervan Schalkist-promessen rechtstreeks			
17 Aug. 1918	64.448	47.000	101.787	516.473	73
10 „ 1918	61.395	43.000	101.508	518.330	73
3 „ 1918	51.430	32.000	110.082	524.086	74
27 Juli 1918	52.139	32.000	112.300	524.319	73
20 „ 1918	44.854	23.000	114.844	524.526	73
13 „ 1918	34.101	11.000	115.627	527.036	74
6 „ 1918	41.994	17.000	119.042	526.981	74
29 Juni 1918	43.817	18.000	122.089	528.725	74
22 „ 1918	43.960	18.000	119.558	530.001	75
15 „ 1918	45.195	18.000	118.496	530.028	75
8 „ 1918	46.876	18.000	122.133	531.834	75
1 „ 1918	48.296	18.000	133.252	529.395	74
25 Mei 1918	50.096	18.000	131.743	529.987	73
18 Aug. 1917	31.402	20.000	73.697	496.045	80
19 Aug. 1916	70.087	53.500	65.766	436.430	75
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 1)	54

1) Op de basis van 2/5 metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	17 Aug. 1918	10 Aug. 1918
Aan schalkistpromessen..	f 170.670.000,—	f 166.670.000,—
waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst ..	„ 47.000.000,—	„ 43.000.000,—
Aan schalkistbiljetten ..	„ 60.649.000,—	„ 60.667.000,—
Aan zilverbons	„ 57.561.649,—	„ 56.794.064,—

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Naast de per mail ontvangen gegevens worden de telegrafisch bekend geworden totaalcijfers der obligo's en uitzettingen en het beschikbaar metaalsaldo van latere data opgenomen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeschebare schulden
10 Aug. 1918	***	***		260.800
3 „ 1918	***	***		260.000
11 Mei 1918	97.028	16.734	183.850	70.512
4 „ 1918	94.080	17.389	182.691	68.763
27 April 1918	91.225	18.058	181.344	67.776
11 Aug. 1917	82.869	18.041	174.468	47.253
12 Aug. 1916	67.687	23.825	146.577	54.478
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Beschikbaar metaalsaldo	Dekningspercentage
10 Aug. 1918		128.800		***	64.700	***
3 „ 1918		127.800		***	64.600	***
11 Mei 1918	7.076	26.509	69.099	29.125	63.088	45
4 „ 1918	7.373	26.363	67.793	31.066	61.392	44
27 Apr. 1918	7.586	32.834	67.975	26.565	59.670	44
11 Aug. 1917	7.690	33.259	64.405	18.143	59.924	46
12 Aug. 1916	6.921	38.059	61.028	6.318	51.301	45
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 2)	44

1) Sluitpost der activa. 2) Op de basis van 2/5 metaaldekking.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeschebare schulden	Disconto's	Div. rekeningen 1)
1 Juni 1918 ..	659 2)	1.426	828	1.091	703
25 Mei 1918 ..	681 2)	1.374	747	1.094	619
18 „ 1918 ..	689 4)	1.365	722	1.100	707
11 „ 1918 ..	693 3)	1.383	755	1.106	722
2 Juni 1917 ..	775	1.233	954	903	516
3 Juni 1916 ..	731	1.034	817	944	862
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

2) Hiervan zilverbons 80 dz. gld.

4) Idem 124 dz. gld.

3) Idem 109 dz. gld.

5) Idem 135 dz. gld.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden p. st.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
14 Aug. 1918	68.234	56.691	***	***	***
7 " 1918	67.952	56.778	***	***	***
31 Juli 1918	67.259	56.870	263.300	28.500	240.359
24 " 1918	67.138	55.743	260.495	28.500	237.859
15 Aug. 1917	53.636	40.045	173.141	28.500	146.220
16 Aug. 1916	57.414	35.706	129.948	28.500	96.644
22 Juli 1914	40.164	29.317	.....	.....	.....

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-percentage 1)
14 Aug. '18	59.702	100.188	34.096	137.726	29.993	17,45
7 " '18	57.855	103.194	39.878	132.762	29.624	17,16
31 Juli '18	58.601	106.787	37.789	138.441	28.839	16,37
24 " '18	56.063	103.320	34.675	136.699	29.845	17,41
15 Aug. '17	56.541	101.975	45.510	101.975	32.041	18,58
16 Aug. '16	42.188	83.811	54.222	93.862	40.158	27 1/8
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 3/8

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daaraan Goud	Kassen-scheine	Circulatie	Dek-kings-percentage 1)
15 Aug. 1918	2.467.833	2.347.761	1.928.371	12.929.725	34
7 " 1918	2.467.833	2.347.629	1.874.192	12.786.348	34
31 Juli 1918	2.467.606	2.348.083	1.851.526	12.704.503	34
23 " 1918	2.467.876	2.347.080	1.743.627	12.383.682	34
15 Aug. 1917	2.489.536	2.402.462	547.240	8.934.378	34
15 Aug. 1916	2.496.121	2.468.392	365.330	6.926.740	41
23 Juli 1914	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

1) Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Cri.	Darlehens-kassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
15 Aug. 1918	15.967.678	8.123.942	***	***
7 " 1918	15.849.460	8.332.552	9.742.800	1.858.300
31 Juli 1918	15.988.653	8.454.876	9.692.900	1.836.200
23 " 1918	14.942.845	7.751.840	9.333.900	1.727.300
15 Aug. 1917	6.717.380	6.080.386	5.473.000	530.500
15 Aug. 1916	4.728.442	2.671.096	1.878.100	326.700
23 Juli 1914	750.892	943.964	.....	.....

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. afd. Staat
16 Aug. '18	5.434.074	2.037.108	315.628	1.537.417	19.150.000
8 " '18	5.433.322	2.037.108	304.850	1.497.079	19.150.000
2 " '18	5.432.510	2.037.108	286.285	1.477.062	18.900.000
25 Juli '18	5.431.553	2.037.108	277.156	1.459.290	18.900.000
16 Aug. '17	5.307.252	2.037.108	260.370	714.436	10.900.000
17 Aug. '16	4.802.141	—	338.491	583.950	8.400.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

	Wissels	Uitge-stelde Wissels	Belee-ning	Bankbil-jetten	Rek. Cri. Particulieren.	Rek. Cri. Staat
Data als vooren.	942.934	1.067.244	830.573	29.408.025	3.685.694	99.610
	1.002.990	1.068.410	837.471	29.476.586	3.888.665	68.403
	1.079.966	1.069.360	839.309	29.320.647	3.701.856	29.470
	1.099.095	1.070.070	883.048	29.146.065	3.845.096	138.394
	617.770	1.174.569	1.116.187	20.458.825	2.601.354	80.459
	440.126	1.424.812	1.183.309	16.316.421	2.129.718	141.807
	1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.560

SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DE BELGIQUE. 1)

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. sald	Beleen. van buitenl. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Cri. sald
8 Aug. '18	1.010.196	99.675	480.000	110.357	1.376.999	314.427
1 " '18	1.009.056	99.634	480.000	111.999	1.381.689	310.311
25 Juli '18	1.007.564	99.530	480.000	110.031	1.387.884	299.387
18 " '18	1.007.649	99.471	480.000	106.500	1.394.214	289.875
9 Aug. '17	425.719	89.863	480.000	92.750	981.203	97.363
10 Aug. '16	308.846	70.734	480.000	53.699	755.478	150.437

1) Sedert einde 1914 met de functie van circulatiebank belast.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA. *)

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goud	Waarvan voor dekking F. R. Notes	Waarvan in het buitenland	Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
21 Juni '18	1.924.373	987.569	17.008	56.738	1.677.951
14 " '18	1.946.903	980.652	44.084	58.360	1.651.500
7 " '18	1.919.263	986.686	51.280	58.461	1.639.579
31 Mei '18	1.917.826	983.912	52.500	57.883	1.600.968
24 " '18	1.898.023	959.296	52.500	58.033	1.578.621
17 " '18	1.894.404	944.038	52.500	58.308	1.569.445
10 " '18	1.883.135	912.611	52.500	59.365	1.569.618
3 " '18	1.859.940	886.837	52.500	60.043	1.556.660
26 April '18	1.827.000	848.203	52.500	63.945	1.526.232
19 " '18	1.833.149	878.001	52.500	65.158	1.514.287
12 " '18	1.830.271	881.038	52.500	64.724	1.499.377
5 " '18	1.813.924	896.481	52.500	63.509	1.479.920
22 Juni '17	1.212.018	398.766	52.500	35.680	499.721

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Waarvan Kapitaal	Algem. Dek-kings-percentage 1)	Percent. Goud-dekking circulatie
21 Juni '18	1.163.742	2.029.557	75.770	64,8	58,9
14 " '18	1.258.954	2.099.074	75.711	60,8	59,4
7 " '18	1.233.034	1.978.893	75.662	59,2	60,2
31 Mei '18	1.153.730	1.994.745	75.546	59,7	61,5
24 " '18	1.201.520	1.909.025	75.465	69,3	61,2
17 " '18	1.122.151	1.906.962	75.315	62,3	60,1
10 " '18	1.225.077	2.107.050	75.118	58,9	58,1
3 " '18	1.170.471	1.897.562	75.049	63,7	57,-
26 April '18	1.204.587	1.945.148	74.963	62,9	55,6
19 " '18	1.116.322	1.889.901	74.829	63,6	58,-
12 " '18	1.031.664	1.918.651	74.748	61,9	58,8
5 " '18	900.386	1.886.318	74.494	60,-	60,6
22 Juni '17	435.287	1.440.597	57.171	65,5	79,8

1) Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's met inbegrip van het kapitaal.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
14 Juni '18	689	12.506.216	1.126.348	11.438.657	1.323.423
7 " '18	688	12.443.535	1.145.645	11.206.856	1.360.856
31 Mei '18	689	12.435.574	1.122.664	11.300.620	1.365.822
24 " '18	691	12.485.956	1.132.181	11.253.026	1.354.746
17 " '18	688	12.608.728	1.148.111	11.563.390	1.386.698
10 " '18	693	12.659.810	1.223.127	11.160.825	1.398.264

*) Voor enkele data ontbreken de gegevens nog.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 19 Augustus 1918.

Op militair gebied heeft de achter ons liggende week minder nieuws gebracht dan haar voorgangster. De toestand aan het Westelijke front is, behoudens den verderen vooruitgang op kleine schaal van de geassocieerde legers, onveranderd, vermoedelijk is dit weder het zich steeds aan het einde van een succesrijk offensief voordoende verschijnsel, dat de aanvalskracht van den overwinnaar vermindert en er zoodoende een periode van betrekkelijken stilstand intreedt. Zulk een periode schijnt thans weder te zijn aangevangen, en uit hoofde van militaire gebeurtenissen hebben op de internationale effectenbeurzen in de afgelopen week dan ook geen bewegingen van bespeurbare betekenis plaats gehad.

Veel meer aandacht werd gevraagd door een politieke gebeurtenis, de keizers-bijeenkomst in het Duitsche hoofdkwartier, al tast men omtrent de resultaten van het daar besprokene tot op heden nog vrijwel geheel in het duister. Doch vooral in Oostenrijk-Hongarije, waar de binnenlandsche politieke toestand al lang niet meer „couleur de rose” is, en waar men met angst in het hart de steeds grootere verwarring in het kluwen der Russische partijen en partijjes aanschouwt, hield men met spanning het oog op de vorstenbijeenkomst gevestigd en fluisterde men, dat niet alleen getracht zou worden tot overeenstemming te komen omtrent de oplossing der Poolsche kwestie, doch dat ook zaken den oorlog, en den vrede betreffend, in behandeling zouden komen. Hoe het ook zij, van officieele zijde is men tot dusver gespeend gebleven van eenig bericht, behalve dan dat van de bereikte algeheele overeenstemming gewaagde, doch op welke punten nu wel overeenstemming tusschen Duitschland en Oostenrijk-Hongarije bestaat, is tot op den huidigen dag nog niet aan de openbaarheid prijsgegeven.

Wonder is het niet, dat bij deze onzekerheid ter beurze te Weenen zeer weinig lust tot het doen van zaken bestond, te meer waar ook de Budapester effectenmarkt, aan wier houding Weenen zich in den laatsten tijd vrij geregeld pleegt te storen, al geen veel opgewekter beeld vertoonde. Ook daar heerschte n.l. groote terughoudendheid en was voor diverse fondsen, die in de voorafgaande week op levendige wijze en tot stijgenden prijs verhandeld werden, bijvoorbeeld de aandelen der kanonnenfabrieken, vrij omvangrijk aanbod te bespeuren. Ook aandelen van banken, spoorwegmaatschappijen en ijzersmelterijen waren flauw gestemd.

Anders is het geloopt in het land van den buur en bondgenoot. Al ontbraken deze week de kleinere of grootere overwinningsberichten uit Westen of Oosten, waaraan het Duitsche publiek al gedurende zeer geruimen tijd gewend geraakt is, al erkende de Duitsche pers zelfs volmondig den tegenslag, dien de centrale legers kortelings ondervonden, toch ontmoet men bij het beschouwen van de laatste koersen van meer dan een Duitsche effectenbeurser verscheidene, die het niveau van een week geleden flink beneden zich laten, dikwijls zelfs met tientallen procenten. Zou men echter meenen uit deze gunstige koersverschillen de conclusie te mogen trekken, dat de Duitsche beurzen een opgewekte houding hebben aan den dag gelegd, dan vergist men zich ten eenen male. Ja, voor vele fondsen heeft flinke belangstelling bestaan, voor een groot aantal zelfs overtrof de vraag verre het aanbod, maar de kooplust was niet gebaseerd op gunstige berichten omtrent den gang van zaken bij de betrekkelijke maatschappijen; integendeel is het in de afgelopen week zelfs herhaaldelijk voorgekomen, dat directies van zulke ondernemingen ter beurze rondgestrooide berichten van dien aard hebben tegengesproken. Bij de Rheinische Metallwerke geschiedde dit zelfs tot tweemaal toe, doch noch bij dit fonds, noch bij de overige, konden de waarschuwingen der competente personen iets bereiken. Er was vraag, er bleef vraag, en de koersen bleven stijgen. Men heeft hier al weder met niets anders dan met een der, wat wij zouden willen noemen „financieele oorlogsuitwassen” te maken, n.l. met de ongebreidelde en niet te breidelen speculatiezucht aan de beurzen in oorlogvoerende landen. Dit is een verschijnsel, dat zich in, voor zoover ons bekend, al de voornaamste oorlogvoerende landen, met tot dusver als uitzondering de Vereenigde Staten van Amerika, van tijd tot tijd heeft voorgedaan, hetwelk, zooals wij reeds vroeger te dezer plaatse uitvoeriger betoogden, hoofdzakelijk een gevolg is van de twee oorzaken, die wel het kortst zijn aan te duiden als: geldovervloed en oorlogswinst. Door de betrekkelijk kort na den aanvang van den oorlog begonnen en in snel tempo voltooide volkomen afsluiting van de Centrale Rijken van de rest van Europa, waardoor

hun handel snel begon te tanen en hun industrie spoedig bij gebrek aan grondstoffen ten deele moest worden stilgelegd, ontstond in die landen een groot totaal aan vrije middelen. Voor een deel werden die geleidelijk in de oorlogsleeningen belegd, doch er bleef altijd nog voldoende over. En hiervoor stonden thans twee wegen open: die naar de banken, welke op hare deposito-rekeningen meereendeels een bescheiden rente vergoedden, en die naar de beurs, waar men meende in de aandelen der van de oorlogsconjunctuur profiteerende ondernemingen zoete winst te kunnen behalen, waaruit men zich zou kunnen schadeloos stellen voor het nadeel van niet te kunnen werken. Zoo werden vele handelaars en fabrikanten van vroeger trouwe beursklanten, waarbij zich nog kwam voegen het allegaartje van heele en halve zakenlui, oorlogscreaties, waarvoor in ieder taaleigen al spoedig een, hier minder, daar meer, onvriendelijk klinkende benaming was gevonden. Dezelfde gebeurtenissen kwamen al dra voor en te Budapest, en te Weenen, maar ook te Berlijn en aan de andere groote Duitsche beursplaatsen, waar toch in normale tijden al zeer veel geregelder toestanden heerschten dan bijvoorbeeld in eerstgenoemde plaats. De beurzen der Geallieerden volgden al spoedig, al naar gelang hun industrie en handel naar buiten verstarde. Zoo kwamen ook de beperkende maatregelen, aanvankelijk van de beursbesturen, toen deze zonder effect bleven, van den kant der regeeringen in de betrokken landen. En nu is wel het merkwaardigste, dat tot dusver in geen der landen waar regeeringsmaatregelen ter beteugeling der speelzucht aan de effectenbeurzen werden uitgevaardigd, deze op den duur doelmatig gebleken zijn. In het algemeen leidden zij ter beurze in de eerste plaats tot verwarring, doordien zij, — dit was wel onvermijdelijk — diep ingrepen in bestaande semi-, en in 't geheel niet officieele usances en gewoonten. Te verschillende plaatse werden de maatregelen na korten tijd dan ook al weder of verzacht, of geheel ingetrokken, na eenige chaotische dagen met hevige protesten, dikwerf ook beursluiting voor korten tijd te hebben veroorzaakt.

Wij hebben in deze rubriek de verschillende excessen, die op de diverse internationale beurzen gedurende de laatste oorlogsjaren zijn voorgevallen, de ter bestrijding daarvan beraamde en ingevoerde maatregelen meestal niet onbesproken gelaten, en hebben ook niet nagelaten in het kort er op te wijzen, wanneer zoo een maatregel onvoldoende was gebleken. En zoo moet thans wel gewezen worden op de verhooging van de Duitsche „Stempelgebühr”, waaromtrent wij eenige weken geleden bij de invoering bericht deden. Ten minste voor zoover deze verhooging niet uitsluitend fiscaal bedoeld is, maar als rem voor het speculeerende publiek. In de beide weken, die thans sinds de invoering dezer verhooging zijn verstreken, heeft de handel aan de Duitsche beurzen namelijk een geheel ander karakter gekregen, in zooverre de speculatie zich niet meer beperkt tot die groote objecten, die zij vroeger haar gunst waardig keurde. De winsten, welke in die groote, dagelijks verhandelde, fondsen gewoonlijk zijn te behalen, zijn het speculeerend publiek niet belangrijk genoeg bij zijn „hoogere bedrijfskosten”. Men beperkt zich thans slechts tot die waarden, welke in den „vrijen handel” zijn, en het zijn nu deze waarden, welke in de afgelopen berichtsperiode die abnormale schommelingen hebben getoond, waarvan wij hierboven spraken. En de koersstijgingen zouden zeker nog belangrijker geweest zijn, indien men ook op dit gebied niet „distributie” had toegepast, in dien zin, dat de kooporders slechts in verhouding tot het aangeboden fonds werden uitgevoerd. Ook bestond er dikwijls tusschen de koersen van eenzelfde fonds op verschillende plaatsen aanmerkelijk verschil. De voornaamste oorzaak van de heftige fluctuaties was echter het ontbreken van den „daghandel”, die in andere tijden steeds een egaliseerende werking pleegt uit te oefenen, en die thans tengevolge van het hoogere zegel zich van het doen van zaken vrijwel onthield. De speculatie nu is nergens verminderd, doch men zoekt thans als objecten de aandelen der kleine maatschappijen uit, waarbij in den regel, tengevolge van spoedig ontstaand gebrek aan materiaal, grootere schommelingen voorkomen. Hierdoor is ook te verklaren, dat bijna alle omzettingen in den laatsten tijd plaatsvinden in een aantal van die, vroeger incurante, bijwaarden, daar bij fondsen, die een belangrijker markt hebben, koersrijzingen natuurlijk ook moeilijker op touw te zetten zijn. Zooals reeds hooger vermeld, hebben de directies van een aantal der betrokken maatschappijen zich genoopt gezien, in de pers tegen het ongegronde dezer koersrijzingen te waarschuwen, doch tot inkrimping der speelwoede heeft ook dit niet geleid. Het spreekt van zelf, dat de sterke koers-

stijgingen in vele gevallen voor de maatschappijen zelven zeer onaangenaam zijn, daar ten minste bij een deel der aandeelhouders daardoor dividendverwachtingen worden wakker geroepen, die de maatschappijen dikwijls niet kunnen vervullen, zoodat dit licht tot ontevredenheid bij aandeelhouders kan leiden. Het lijdt wel geen twijfel, dat bij een zeker aantal effecten de beurskoers de intrinsieke waarde al verre overtreft, zoodat deze bij onverwachte ongunstige gebeurtenissen, vooral gezien het gehalte van een deel van het beurspubliek, dat er belang bij genomen heeft, wel eens onaangename verrassingen zouden kunnen baren. Doch tot dusverre hebben de haussiers gelijk gekregen, en ondanks zegelverhooging en waarschuwingen gaat het spelletje lustig voort.

Van staatsfondsen waren aan de Deutsche beurzen de Oostenrijksche ietwat in reactie, terwijl voor Russische en in £-Sterling uitgedrukte waarden, zooals Brazilianen en Japanners, een betere tendentie bestond.

De beurzen in de landen der tegenpartij hebben in de afgelopen week, nog steunend op de achter ons liggende belangrijke overwinning der geassocieerde legers, al kon deze in de jongste acht dagen niet belangrijk worden uitgebreid, een vaste houding ten toon gespreid.

Te Parijs kan zelfs in zekeren zin van een verlevendiging der zaken gesproken worden; al hebben een aantal fondsen nog niet weder hunne koersen van October 1917 bereikt. Het laatste kwartaal 1917 en de eerste maanden van 1918 waren n.l. voor den toestand op de Fransche effectenbeurzen niet gunstig, tengevolge van de emissie der 4 pCt. oorlogsleening, het sluiten van den vrede aan het Oostfront en de verhoogde oorlogswinstbelasting. Doch met het moreel der Fransche legers is ook de geest der bevolking door de jongste gebeurtenissen verhoogd, hetgeen o.m. op de effectenbeurs tot uiting komt.

Ook te Londen was men ter effectenbeurse beter gestemd, hetgeen vooral bleek in groote kooporders voor „Home-Rails”. De andere afdelingen waren eveneens gunstig gestemd. Russische effecten zetten hunne rijzing voort en ook Brazilianen en Argentijnen werden tot betere prijzen gezocht. Ook voor een aantal industriele waarden, waaronder aandeelen Associated Cement, bestond levendige belangstelling. Minder gunstig was de opvatting voor rubberaandeelen, vooral in den aanvang, toen bij de door de directeuren der rubbermaatschappijen in het Oosten op de jaarvergaderingen gehouden redevoeringen bleek, dat zij de toekomst voor de rubbercultuur niet onverdeeld gunstig inzien. Meerendeels schijnt dit pessimisme op dezelfde grond te berusten als bij de Nederlandsch-Indische rubbermaatschappijen, n.l. moeilijkheden bij den afzet van het product, eensdeels uit hoofde van de beperkende Amerikaanse maatregelen wat aangaat den invoer, anderdeels op grond van de verschepingsmoeilijkheden. Zeer interessant is, hetgeen „Truth” omtrent deze kwestie mededeelt. Officieel mochten n.l. in de Vereenigde Staten in de maanden Mei, Juni en Juli van dit jaar niet meer dan 25.000 ton per maand worden ingevoerd. Alle zuinigheid ten spijt is echter het verbruik van rubber in de Vereenigde Staten groter dan ooit geweest. In de 12 maanden eindigende 31 December 1917 importeerden de V. S. 177.000 ton rubber. In het begin van het loopende jaar was de vraag uit Amerika gering, naar het blad meent, kunstmatig gering gehouden; gedurende de eerste 4 maanden van 1918 beliep de invoer in Amerika rond 59.800 ton, hetgeen uitkomt op een basis van 179.400 ton per jaar, dus weinig meer dan in het vorige jaar werd ingevoerd. Toen kwamen de „restricties”; in Mei steeg de import 16.288 ton, d.i. op den voet van meer dan 190.000 ton per jaar; in Juni werd een nieuw record behaald, toen bedroeg de invoer n.l. 24.124 ton, d. i. de grootste hoeveelheid die ooit in een maand werd geïmporteerd, en die uitkomt op meer dan 289.000 ton per jaar. Aanschouwt men deze getallen, zoo zegt de schrijver van het artikel, dan zou men niet gelooven, dat de maatschappijen in de Oost haar product dikwerf tot crisisprijzen hebben verkocht. „Eens te meer hebben de Amerikaansche koopers getriumfeerd,” zoo zegt hij, en hun succes ligt ditmaal hierin, dat zij den toenmaligen president der Rubber Growers' Association hebben weten te overtuigen, dat de restricties ernstig bedoeld waren. In Mei j.l. werd door dien president dan ook gewaagd van de enorme verliezen, die onvermijdelijk waren, wanneer de beperking van den invoer in de V. S. eens gedurende een geheel jaar werd voortgezet en een overschot van 100.000 ton rubber in het Oosten zou komen te ontstaan. De correspondent noemt het verwonderlijk, hoe de Britsche rubbermaatschappijen weder eens in de door de Amerikaansche koopers gestelde val zijn gelopen.

Hoewel de mérites van bovenstaand weergegeven artikel

van hieruit op dit oogenblik moeilijk te beoordeelen zijn, en het zelfs bij eerste lezing al wil lijken alsof hier en daar een kleine onjuistheid schuilt (zoo baseert de schrijver zich op cijfers over de maanden Mei en Juni 1918, die toch op dit oogenblik bezwaarlijk anders dan taxaties zijnerzijds kunnen zijn), achtten wij het toch voor Nederlandsche lezers, vooral op dit oogenblik, nu onze Nederlandsch-Indische cultuurmaatschappijen voor den afzet van haar product ook uitsluitend op de Vereenigde Staten aangewezen zijn, wel belangrijk, te meer waar de Nederlandsche handel en scheepvaart, in het einde der vorige week verblijd werden met een bericht van het Haagsche Correspondentie-bureau, dat op 16 dezer Washington zou hebben verlaten, en dat van een zeer gunstige regeling onzerzijds met de Amerikaansche regeering sprak, tengevolge waarvan de suiker-, rubber-, tabak-, copra- en koffie-oogsten onzer Indische ondernemingen op voordeelige wijze naar de Vereenigde Staten zouden kunnen worden afgevoerd, en wel op veertig Nederlandsche schepen, welke thans nutteloos in de Indische wateren liggen. Een tijding, waarbij eenige opmerkingen nog wel zouden te maken zijn.

Te onzent heeft deze mededeeling, al werd er ten duidelijkste in vermeld, dat de regeling niet officieel was, heden een zeer levendige stemming ter beurze veroorzaakt, vooral natuurlijk in die waarden, welke in de eerste plaats betrokken waren. Dit zijn dan wel voornamelijk de suiker-, rubber-, en tabaksaandeelen. Dit waren ook de soorten, die laatstelijk het meest gedeprimeerd waren, ten deele onder bona-fide verkoopen, ten deele (wellicht voor een belangrijk deel) onder contramine-verkoopen. Heden nu gingen de baissiers allerwegen tot dekking hunner posities over en vonden er ook nog wat aankoopeplaats in diverse fondsen van den kant van ons publiek, dat overigens in de vorige week de markt bijna volkomen heeft gemedend.

De groote koersverschillen voor *cultuurwaardeelen*, welke op ons lijstje te zien zijn, zijn ten overgrooten deele, in vele gevallen zelfs uitsluitend, op den dag van heden behaald. Slechts voor enkele *rubberwaarden*, zooals Amsterdam-Rubber en Serbadjadi, bestond ook Vrijdag j.l. al wat kooplust tot hoogere koersen.

* Met de cultuurwaarden was ook hernieuwde belangstelling te constateeren voor de annexee aandeelen der Nederlandsch-Indische Handelsbank en der Nederlandsche Handelmaatschappij.

¹ Van *mijnbouwwaardeelen* lagen Singkep Tins vast, ook al in verband met het bovenaangehaalde bericht.

Industriele waarden beter voor Stokvis, Insulinde Olie en nog eenige kleinere specialiteiten.

	13 Aug.	15 Aug.	19 Aug.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	179 ¹ / ₄	179 ¹ / ₄	179 ¹ / ₄	
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	155 ¹¹ / ₁₆	156 ⁹ / ₁₆	163 ³ / ₄	+ 8 ¹ / ₁₆
Rotterd. Bankvereniging	133 ³ / ₈	133 ³ / ₈	134	+ ¹ / ₈
Amst. Superfosfaatfabriek	158 ³ / ₈	158 ³ / ₄	158 ¹ / ₄	- ³ / ₈
Van Berkel's Patent	140 ¹ / ₄	140 ¹ / ₂	140	- ¹ / ₄
Insulinde Oliefabriek	205 ³ / ₄	216	215 ³ / ₄	+ 10
Ant. Jurgens' Ver. Fabr.	230	210	240	+ 10
Ned. Scheepsbouw-Mij.	153	153 ¹ / ₂	153 ¹ / ₂	+ ¹ / ₂
Philips' Gloeilampenfabriek	340	343	343	+ 3
R. S. Stokvis & Zonen	485	512	519	+ 34
Vereenigde Blikfabrieken	126 ¹ / ₄	127	127	+ ³ / ₄
Compania Mercantil Argent.	228	229 ¹ / ₄	232 ¹ / ₂	+ 4 ¹ / ₂
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	106	104 ³ / ₈	116 ³ / ₈	+ 10 ³ / ₈
Handelsver. Amsterdam	264	267	296 ³ / ₄	+ 32 ³ / ₄
Holl. Transatl. Handelsver.	128 ³ / ₄	127 ⁷ / ₈	130	+ ¹ / ₄
LindeTeves & Stokvis Oude A.	220	222	230	+ 10
Van Nierop & Co's Handel-Mij				
Oude Aand.	195	193	194	- 1
Tels & Co's Handel-Mij	150	155	157	+ 7
Gecons. Holl. Petroleum-Mij	206 ¹³ / ₁₆	213 ¹ / ₄	211 ¹ / ₂	+ 4 ¹¹ / ₁₆
Kon. Petroleum-Mij.	560	560 ¹ / ₂	557 ¹ / ₂	- 2 ¹ / ₂
Orion Petroleum-Mij.	75	78 ¹ / ₈	77 ³ / ₄	+ 2 ³ / ₄
Steara Romana Petr.-Mij.	179 ¹ / ₈	179 ¹ / ₈	184 ³ / ₈	+ 5 ¹ / ₄
Amsterdam-Rubber-Mij.	125 ¹ / ₈	129	144 ¹ / ₂	+ 19 ³ / ₈
Nederl.-Rubber-Mij.	68	70	92 ¹ / ₂	+ 24 ¹ / ₂
Oost-Java-Rubber-Mij.	131 ¹ / ₄	128 ¹ / ₂ *	180	+ 48 ³ / ₄
Deli-Maatschappij	406 ¹ / ₂	407 ¹ / ₂	440	+ 33 ¹ / ₂
Medan-Tabak-Maatschappij	170	168 ¹ / ₄	188	+ 18
Senembah-Maatschappij	372 ¹ / ₂	374	385	+ 12 ¹ / ₂

* ex dividend.

De *scheepvaartwaardeelen*, behoudens enkele der kleinere maatschappijen: Solleveld, Nievelt Goudriaan en Maatschappij Zeevaart, waren in de afgelopen week minder

¹) Men zie ook het rubberbericht.

verscheept hadden, zouden zij hierna vrijwel met verscheppingen van Argentinië zijn opgehouden. Nieuwe weerberichten uit dit land ontvingen wij niet, doch het feit, dat de prijzen voor den ouden oogst terugloopen, maken het onwaarschijnlijk, dat het weer niet gunstig geweest zou zijn.

In de maand Juli is het weer in Engeland evenals in ons land te nat geweest. Volgens de ontvangen berichten heeft de oogst in die maand nogal geleden.

De berichten omtrent maïs in Noord-Amerika zijn wel wat gunstiger geworden; de prijzen blijven vrijwel op één hoogte. Over de andere graansoorten ontbreken nadere berichten.

Nederland. Nog steeds komen tamelijk veel ladingen binnen voor België, welke in verband met de inmiddels weer beëindigde staking te Rotterdam gedeeltelijk naar Amsterdam gedirigeerd werden, terwijl twee schepen van Rotterdam naar Vlissingen vertrokken. Voor ons land zelf kwam in de afgelopen week niets binnen.

Zie den Staat van noteeringen en aanvoeren hiernevens.

SUIKER.

F.O. Licht bericht, dat in Duitschland de stand der bietvelden overall zeer gunstig is. Eene periode van warm en in hoofdzaak droog weer wordt nu gewenscht, teneinde het suikergehalte, dat door den grooten watertoevoer tijdelijk tot stilstand gekomen is, verder te ontwikkelen. In Oost en rijk-Hongarije was de weersgesteldheid zeer bevorderlijk voor de ontwikkeling der bieten en kan bij den grooteren aanplant een ruime oogst verwacht worden. Daar echter de brandstoffenvoorziening voor de fabrieken nog niet geregeld is, kan men nog niet zeggen welk gedeelte van den oogst ook werkelijk tot suiker verwerkt zal worden. In Hongarije verwacht men van regeeringswege eene verhooging van den suikerprijs om tegemoet te komen aan de verhoogde kosten van verwerking. In Frankrijk werden dit jaar slechts 68.550 H.A. aangeplant tegen 71.882, 77.506, 84.318 en 242.337 H.A. in de vier voorafgaande jaren.

De zichtbare voorraden worden als volgt opgegeven:

		1918	1917	1916	
Duitschland	} 1 Sept. ¹⁾	400.000*	250.000*	545.000*	
Hamburg					
Oostenrijk		1 " ¹⁾	250.000*	305.000*	478.000*
Frankrijk		1 " ²⁾	39.012	58.525	141.454
Nederland		15 Juli	52.922	98.875	15.065
België	1 Febr.	114.548	106.251	71.358	
Engeland	1 Nov. ¹⁾	259.929	135.699	195.267	
Totaal Europa		1.116.411	954.350	1.446.135	
V. S. v. N. A.	20 Juni	76.711	309.014	248.717	
Cubahavens	19 " "	1.012.084	744.021	745.539	
Totaal		2.205.206	2.007.385	2.440.391	

* Raming. ¹⁾ 1917/16/15. ²⁾ 1916/15/14.

Uit Java kwamen geen nieuwe berichten binnen sedert het vaststellen der verhoogde verkoopprijzen.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Oct./Dec.	Londen			New York 96% Centrifugals.
		Tates Cubes No. 1	White Javas fob.	Americ. Granulated fob.	
17 Aug. 1918....	f —	64/9	—	—	60,55
9 " 1918....	" —	64/9	12/-	—	60,55
17 Aug. 1917....	" —	53/9	18/6	34/6	7,52 1/2
17 Aug. 1916....	" 26 7/8	47 1 1/2	—	—	5,75
21 Juli 1914....	" 11 13/32	18/-	—	—	3,26

RUBBER.

In het begin der afgelopen week was de stemming tamelijk vast, daarna trad eenige reactie in. De fluctuaties bleven echter tot een minimum beperkt en de week sluit nagenoeg op dezelfde noteeringen.

Met betrekking tot de maatregelen aangaande de invoeren in de Vereenigde Staten deden verschillende tegenstrijdige berichten de ronde. Ten slotte bleek echter het bericht, als zouden de invoeren voor Aug./Sept. een vermeerdering aangevraagd tegenover de vorige maanden, niet juist te zijn. Voor deze maanden werd het kwantum bepaald op 16.000 tons, hetgeen geenszins een vermeerdering beteekent tegenover April/Mei/Juni.

De noteeringen zijn: einde voorafgaande week
 Prima Hevea Crêpe loco/Sept. 2/1 3/4 ..... 2/2
 " " " Oct./Dec. 2/2 3/4 ..... 2/3
 " " " Jan./Juni 2/4 ..... 2/4
 smoked Sheets 1 d. minder. .... 1 d. minder.
 Hard cure fine Para loco .. 3/- 1/4 ..... 3/- 1/2

KATOEN.

Noteeringen voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands).

	19 Aug. '18	12 Aug. '18	5 Aug. '18	20 Aug. '17	19 Aug. '16
New York voor Middling ..	35,60 c	32,45 c	31,50 c	25,10 c	14,45 c
New Orleans voor Middling	30,25 c	29,25 c	28,25 c	26,— c	14,13 c
Liverp. v. Good Midd. Texas ..	24,80 d	23,36 d	21,02 d ¹⁾	19,70 d ²⁾	8,86 d ³⁾

¹⁾ 2 Aug. 1918. ²⁾ Middling Amer. ³⁾ 18 Aug. '16 Middling American.

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '18 tot 9 Aug. 1918	Overeenkomstige perioden	
		1917	1916
Ontvangsten Gulf-Havens..	} 42	} 48	} 70
" Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Britannië	} 86	} 46	} 34
" " 't Vasteland.			
" " Japan etc...			

Voorraden in duizendtallen	9 Aug. '18	9 Aug. '17	9 Aug. '16
Amerik. havens.....	846	538	490
Binnenland.....	665	288	290
New York.....	—	61	84
New Orleans.....	—	145	116
Liverpool.....	237 ¹⁾	270	677

¹⁾ 10 Aug. '18.

	1 Aug. '18 tot 16 Aug. '18	Overeenkomstige perioden	
		1917	1916
Ontvangsten Gulf-Havens..	} 89	} 90	} 125
" Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Britannië	} 164	} 90	} 69
" " 't Vasteland.			
" " Japan etc...			

Voorraden in duizendtallen	16 Aug. '18	16 Aug. '17	16 Aug. '16
Amerik. havens.....	804	486	423
Binnenland.....	635	251	278
New York.....	—	71	73
New Orleans.....	—	98	110
Liverpool.....	216 ¹⁾	231	647

¹⁾ 17 Aug. '18.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	IJzer Clew. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
19 Aug. 1918..	nom.	122.-/-	381.10/-	30.10/-	52.-/-
12 " 1918..	nom.	122.-/-	388.-/-	30.10/-	52.-/-
17 Aug. 1917..	nom.	120.-/-	244.-/-	30.10/-	—.-/-
18 Aug. 1916..	nom.	113.-/-	169.5/-	29.15/-	54.-/-
20 Juli 1914..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.

SCHIEPVAART.

17 Augustus 1918. Van Zuid-Amerika wordt bericht, dat verschepping van stukgoed naar Noord-Amerika thans ook onder regeeringstoezicht staat. Vrachten worden niet meer genoteerd. De maximum timechartervracht voor zeilschepen van La Plata Rivier naar de Vereenigde Staten werd verhoogd tot \$ 20.50 op de net. form. Verscheppingen naar Skandinavië geschieden thans ook onder regeerings-contrôle;

de vrachtvergoeding is nog niet bekend. De laatste noteringen waren voor zwaar graan naar Noorwegen 150 Kronen en naar Zweden 190 Kronen per ton.

In Spanje worden maatregelen overwogen, welke beoogen de geheele Spaansche vloot onder staatsbeheer te brengen. De vrachten waren als gevolg daarvan lager.

Door de Britsche en Amerikaansche Regeeringen werd een vergoeding voorgesteld voor in beslag genomen Nederlandsche schepen, welke verloren gaan. De aangeboden vergoeding wordt door de reeders te laag gevonden, omdat vervanging van verloren gegane schepen tot de door de Geassocieerden vastgestelde prijzen thans niet mogelijk is. Onderhandelingen hierover worden nog gevoerd.

De scheepvaart op Skandinavië werd inmiddels hervat. Ofschoon alle punten reeds sedert eenige weken geregeld waren, heeft de hervatting van de vaart gewacht op ratificatie van de overeenkomst. Van de 50.000 ton scheepsruimte zullen 10.000 ton voor motor- en zeilschepen beschikbaar gesteld worden. Pogingen worden gedaan om de thans in Skandinavië liggende schepen spoedig naar Holland te laten komen om andere schepen in plaats daarvan uit te laten gaan.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/ Rotterdam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
12/17 Aug. 1918	—	—	—	50/-	—	225/-
5/10 „ 1918	—	—	—	50/-	—	225/-
13/18 Aug. 1917	—	—	f 7,-	30/-	f 52,25	142/6
14/19 Aug. 1916	—	—	„ 15,-	12/4 1/2	„ 110,-	158/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/2

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unitt, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Gothenburg
12/17 Aug. 1918	69/-	101/3	200/-	120/-	—	Kr.200
5/10 „ 1918	69/-	101/3	200/-	120/-	—	„ 205
13/18 Aug. 1917	69/-	101/3	155/-	110/-	—	„ 190
14/19 Aug. 1916	34/-	63/3	67/6	38/-	f 6,50	„ 26
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data		Bombay West Europa (d. w.)	Birma West Europa (rijs)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
		12/17 Aug. 1918....	275/-	500/-	—
5/10 „ 1918....	275/-	500/-	—	190/-	
13/18 Aug. 1917....	—	475/-	—	185/-	
14/19 Aug. 1916....	110/-	150/-	—	140/-	
Juli 1914....	14/6	16/3	25/-	22/3	

RIJNVAART.

Week van 5 tot 19 Augustus 1918.

De laatste twee weken hebben zich, evenals de voorgaande, door een buitengewone stilte in het Rijnvaartbedrijf gekenmerkt. Zoowel tusschen Duisburg en Mannheim als Rotterdam en Ruhrort was het aanbod van vracht en sleepwerk zeer gering, zoodat de prijzen dalende bleven. Voor sleepwerk van Rotterdam naar de Ruhrhavens werd het 40 cents tarief genoteerd, terwijl de sleeploonen van Ruhrort naar Mannheim tusschen 9 en 10 1/2 pf. per Centner varieerden. De vracht van de Ruhr naar Mannheim werd met Mk. 2,— onveranderd genoteerd.

De waterstand was weder iets wassende. Cauber Pegel wees aan het einde der week Meter 2,21 aan.

ADVERTENTIËN

De N.V. Nederlandsche Huistelefoon-Maatschappij

ROTTERDAM
Telefoon 3600

'S-GRAVENHAGE
Telefoon H 280, 300

GRONINGEN
Telefoon 1555

levert uit voorraad TELEFOON-, SCHEL-, ELECTR. KLOK-INSTALLATIES, etc., in huur en koop.

Herstelt en onderhoudt onder garantie ook alle niet door haar uitgevoerde installaties.

PROSPECTUS GRATIS.

GEBROEDERS CHABOT
ROTTERDAM

KASSIERS en MAKELAARS in ASSURANTIËN

Deposito's. — Rekening-Courant. — Franco Chèque-Rekening. Aan- en Verkoop van Wissels op het Buitenland. — Aan- en Verkoop van Fondsen. — Bewaarneming en Administratie van Effecten.

Oorlogs-, Transport-, Casco-, Brand-, Diefstal- e. a. verzekeringen van elken aard.

DE SPAARNE-BANK
HAARLEM

Gestort Kapitaal en Reserves f 1.184.000,—

REKENING-COURANT, CREDIETËN, INCASSEERINGEN, ASSURANTIËN, WISSELS, EFFECTEN, COUPONS, PROLONGATIËN, DEPOSITO'S, ENZ.

KONINKLIJKE
HOLLANDSCHE
LLOYD
AMSTERDAM

Geregelde
Passagiers- en Vrachtdienst
met nieuwe, moderne
post-stoomschepen

TUSSCHEN

AMSTERDAM
EN
ZUID-AMERIKA
VIA
NEW YORK

ONTVANG- EN BETAALKAS

NIEUWE DOELENSTRAAT 20—22 AMSTERDAM

KAPITAAL EN RESERVEN f 5.500.000,—

DEPOSITO'S VOOR 1 JAAR FIXE à 4 PCT.

GELDEN OP DEZEN TERMIJN GESTORT ZIJN NA AFLOOP VAN HET JAAR ZONDER OPZEGGING BESCHIKBAAR.

NIET OPGEVORDERD ZIJNDE, WORDT DE POST STILZWIJGEND VOOR GELIJKEN TERMIJN VERLENGD.

DE RENTE KAN NAAR VERKIEZING PER KWARTAAL, PER HALF JAAR OF PER JAAR ONTVANGEN WORDEN.

VEREENIGDE CHEMISCHE FABRIEKEN

Telefoon: 2053, 2072 en 2073

Hoofdkantoor: Haringvliet No. 100

Telegram-Adres: „RODUMA”

ROTTERDAM

KUNSTMESTSTOFFEN

Fabrieken te: KRALINGSCHVEER, ZWIJNDRECHT en GRONINGEN

Internationale Bank
voor
zakelijken waarborg
te Groningen.

5% Pandbrieven
TOT DEN
KOERS VAN 97%

B

MAATSCHAPPIJ

voor

Scheeps- en Werktuigbouw**„FIJENOORD”****ROTTERDAM**Kruisers — Torpedobooten
OnderzeebootenMailstoomschepen
Vrachtschepen
BaggermateriaalMachine-installaties
tot 65000 P.K.

Scheeps-Zoelley-Turbines

Machines en apparaten voor
Suikerfabrieken, enz.**PRACTISCH EFFECTENBOEK**ter vereenvoudiging van administratie en
ten gebruike voor de vermogensbelasting

Prijs f 1,25

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij NIJGH & VAN DITMAR'S UITG.-MIJ, Rotterdam

HELDRING & PIERSON**BANKIERS**

's-Gravenhage, Korte Vijverberg, hoek Doelenstraat.

KLUISINRICHTING.

Bewaarplaats voor Koffers met waardevollen inhoud en
EIGEN BRANDKASTEN.

Verzekering tegen alle gevaren aan bewaargeving verbonden.

**NIJGH & VAN DITMAR'S
UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ**

WIJNHAVEN 111-113 - ROTTERDAM

TELEFOON 7841-7842-7843-7861

BIJKANTOREN te AMSTERDAM, 's-GRAVENHAGE en HAARLEM

Belast zich met het verzorgen van
uitgaven en tijdschriften op elk gebied

CANOY-HERFKENS

HOOG-VUURVASTE
STEENEN

VENLO

VAN DEN BERGHS, LIMITED

Margarine-Fabrikanten, Rotterdam

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM

BATAVIA

's-GRAVENHAGE

AMPENAN, BANDOENG, CHERIBON, HONGKONG, INDRAMAJOE,
MEDAN, MENADO, PEKALONGAN, PROBOLINGGO, SEMARANG,
SINGAPORE, SOERABAYA, TEGAL, TJILATJAP, WELTEVREDEN.

Kapitaal f 35.000.000,—

Reserven f 17.400.000,—

N.V. W. van Driel's Stoomboot- en Transportondernemingen

ROTTERDAM

Reeders, Cargadoors, Expeditours, Zeebevrachtingsagenten

Telegramadres: FIAT.

Telefoonnummers: 1958, 1977, 1997.

GEBROEDERS SCHEUER

Assuradeurs en Assurantiebezorgers

Expeditours en Cargadoors

AMSTERDAM EN ROTTERDAM

Verzekering van Koopmansgoederen tegen
transport, molest, brand en diefstal tegen
concurrerende premiën.

FRANSCH-HOLLANDSCHE
OLIEFABRIEKEN

„CALVE-DELFT”

TE DELFT

ARTIKELEN:

Delftsche Slaolie

Arachide-olie

Sesam-olie

Soya-olie

Bakkers-olie

Plantenvet Delfia

Cocos-olie N. O. F.

Grondnotenkoeken en -meel

Sesamkoeken en -meel

Cocosmeel

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP

Wilton's Machinefabriek en Scheepswerf

ROTTERDAM

Scheepsbouw en Machinefabriek

Speciale inrichting voor reparatiën van elken omvang

Drie droogdokken met lichtvermogen tot 14000 ton

Dwarshelling

Drijvende kranen met lichtvermogen tot 120 ton

Telefoon: 7303 en 7304

Telegramadres: „WILTON” Rotterdam

WERKSPoor, AMSTERDAM

Land- en Scheeps-Machines - Dieselmotoren
Installatiën voor Suikerfabrieken - Polderbemalingen
Rollend Spoorwegmateriëel - IJzerconstructiën

Wm H. MÜLLER & Co.

REEDERS EN KOOPLIEDEN

HOOFDKANTOOR: 's-GRAVENHAGE

HOLLAND-AMERIKA LIJN

GEREGELDE AFVAARTEN TUSSEN

ROTTERDAM en NEW YORK, BOSTON, PHILADELPHIA,
BALTIMORE, NEWPORT NEWS, NORFOLK, SAVANNAH,
NEW ORLEANS, CUBA, MEXICO en NEW YORK-JAVA.

Voor inlichtingen wende men zich tot de

HOLLAND-AMERIKA LIJN, WILHELMINAKADE, ROTTERDAM

Scheepvaart- en Steenkolen-Maatschappij — Rotterdam

Filialen: AMSTERDAM — IJMUIDEN — LEEUWARDEN — HARLINGEN

ENGELSCHE STEENKOLEN

GEREGELDE LIJNEN VICE-VERSA:

ROTTERDAM—LONDON; ROTTERDAM—HULL/GOOLE; ROTTERDAM—NEWCASTLE;
ROTTERDAM—LEITH

VAN RIJN & Co
UTRECHT — POSTBUS 40

EENIGE FABRIKANTEN
VAN DE UTRECHTSCHÉ

FIJNE TAFELMOSTERD

P. Clos & Leembruggen

LEIDEN

Opgericht 1 Mei 1766

Tel. Intercomm. 370
Telegr.-Adres: CLOS

Sajetten en Wollen
Garens voor Hand-
en Machinebreien

R. S. STOKVIS & ZONEN Ltd - ROTTERDAM

Groote voorraden van artikelen op industriëel gebied

De Erven de Wed. J. van Nelle

ROTTERDAM

Tabaks- en Sigarenfabrieken
Koffiebranderij - Theehandel

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

ANNO 1618

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

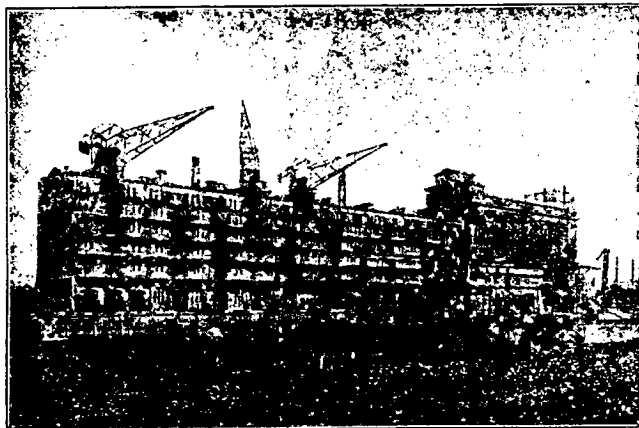
BLAAUWHOEDENVEEM - VRIESSEVEEM

AMSTERDAM   ROTTERDAM   ANTWERPEN

EXPEDITEURS

MAATSCHAPPELIJK
KAPITAAL:
f 10.000.000,—

EXPEDITIE
IN- EN UITKLARING
ASSURANTIE

PAKHUIS EN SILO-GEBOUW „ST. JOB”, ROTTERDAM
BEËEDIGDE WEGERS EN METERS

RESERVE-
FONDSSEN:
f 1.639.297,15½

RUBBER-
ETABLISSEMENT
KINA-ETABLISSEMENT

BEWARING VAN KOOPMANSGOEDEREN TEGEN UITGIFTE VAN „CEDULLEN AAN TOONDER”

WELKE LEVERBAAR EN BELEENBAAR ZIJN

MODERNE KOEL- EN VRIESINRICHTINGEN TE AMSTERDAM EN ROTTERDAM VOOR HET OP LAGE TEMPERATUREN BEWAREN VAN AAN SPOEDIG BEDERF ONDERHEVIGE LEVENSMIDDELEN EN HANDELSWAREN.

CORRESPONDENTEN:

TE LONDEN: BRITISH BLAAUWHOEDENVEEM, LTD., 1 MINCING LANE, E.C.
BIJKANTOOR TE LIVERPOOL.

IN NED. INDIË: „HET INDISCHE VEEM” EN „DE SCHEEPSAGENTUUR”, BATAVIA, ENZ.

J.C. GOUDRIAAN'S
INDUSTRIE- EN EXPORT-MAT

MOTORLOCOMOTIEVEN
TRANSPORTWAGENS
VOOR ALLE DOELEINDEN

AANLEG VAN
FABRIEKSSPOOR

— SPOORWEGMATERIEEL —

DIRKZWAGER'S SCHEEPSAGENTUUR

MAASSLUIS EN HOEK VAN HOLLAND

Belasten zich met het rapporteren van schepen en het behandelen van scheepszaken op den Nieuwen Waterweg

NIEUWE BERGING-MAATSCHAPPIJ

MAASSLUIS

Contracteeren voor het bergen van gezonken schepen en ladingen, op de rivieren en buitengaats; belasten zich met het instellen van duikeronderzoek, enz. enz.

NEDERLANDSCH - TRANSATLANTISCHE HYPOTHEEKBANK TE AMSTERDAM

WERKT IN CANADA MET EIGEN KANTOREN
DIRECTIE: J. MEES TE AMSTERDAM. LDROOGLEEVER FORTUYN TE WINNIPEG

5 en 6° / 0 PANDBRIEVEN
IN STUKKEN VAN f 1000,—, f 500,— EN f 100,—
AFGIFTE TEGEN BEURSKOERS

MARX & Co's BANK

ROTTERDAM, Zuidblaak 56
's-GRAVENHAGE, Kneuterdijk 13

KAPITAAL f 8.000.000,— VOLGESTORT

Directie: P. J. VAN OMMEREN, Jhr. D. F. REUHLIN, S. S. BOSMAN JR.

Raad van Commissarissen: Mr. J. A. LOEFF, J. RIJPPERDA WIERDSMA, A. C. MEES en Mr. A. J. MARX